

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 19.6.2024
COM(2024) 598 final

RAPORT AL COMISIEI

**Belgia, Cehia, Estonia, Spania, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia, Slovenia,
Slovacia și Finlanda**

**Raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind
funcționarea Uniunii Europene**

RAPORT AL COMISIEI

Belgia, Cehia, Estonia, Spania, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia, Slovenia, Slovacia și Finlanda

Raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

1. INTRODUCERE

Articolul 126 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prevede procedura aplicabilă deficitelor excesive. Procedura respectivă este detaliată în Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv¹, care face parte din Pactul de stabilitate și de creștere.

În conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din TFUE, prezentul raport evaluează situația mai multor state membre în raport cu criteriul deficitului. Formatul acestui raport „Omnibus” asigură comparabilitatea mai multor cazuri, în timp ce situația fiecărui stat membru este analizată pe baza circumstanțelor specifice.

Regulamentul (UE) 2024/1264 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1467/97 a intrat în vigoare la 30 aprilie 2024. Acest regulament de modificare face parte dintr-un pachet care include și Regulamentul (UE) 2024/1263² și Directiva (UE) 2024/1265 a Consiliului³. Împreună, aceste trei acte reformează cadrul de guvernare economică al Uniunii. Obiectivele cadrului reformat sunt sustenabilitatea datoriei publice și creșterea durabilă și incluzivă prin intermediul reformelor și al investițiilor. Cadrul promovează, de asemenea, asumarea responsabilității la nivel național și pune un accent mai puternic pe politicile pe termen mediu, în combinație cu o asigurare mai eficace și mai coerentă a aplicării normelor.

Modificarea legislativă adusă Regulamentului (CE) nr. 1467/97 a menținut, în esență, neschimbată evaluarea respectării criteriului deficitului. Dimpotrivă, evaluarea respectării criteriului datoriei a fost modificată în mod substanțial (a se vedea mai jos).

Prezentul raport, care este primul raport întocmit în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE după dezactivarea clauzei derogatorii generale la sfârșitul anului 2023, este în conformitate cu normele cadrului reformat⁴.

¹ Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L 209, 2.8.1997), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1264 al Consiliului din 29 aprilie 2024 (JO L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj>).

² Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

³ Directiva (UE) 2024/1265 a Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Directivei 2011/85/UE privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>).

⁴ Acest lucru este valabil în măsura în care noile norme sunt deja puse în aplicare. Unele elemente ale regulamentului modificat nu au fost încă puse în aplicare, de exemplu traiectoria cheltuielilor nete, astfel cum a fost stabilită de Consiliu, care este menționată în contextul factorilor relevanți prevăzuți la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97.

Criteriile privind deficitul și datoria

Criteriul deficitului este îndeplinit dacă deficitul public din anul precedent (2023) și deficitul planificat pentru anul în curs (2024) nu depășesc 3 % din PIB. În caz contrar, Comisia analizează dacă ponderea deficitului s-a redus substanțial și constant și se apropie de valoarea de referință. De asemenea, aceasta examinează dacă depășirea valorii de referință are un caracter excepțional și temporar, iar deficitul rămâne la un nivel apropiat de valoarea de referință (secțiunea 2). Comisia și Consiliul trebuie să ia în considerare factorii relevanți în etapele care conduc la decizia privind existența unui deficit excesiv, fie dacă (i) datoria publică nu depășește 60 % din PIB, fie (ii) dacă datoria depășește 60 % din PIB, dar deficitul este aproape de 3 % din PIB, iar depășirea acesteia are un caracter temporar (secțiunea 4).

În conformitate cu tratatul, **criteriul datoriei** este îndeplinit dacă datoria publică brută nu depășește 60 % din PIB, cu excepția cazului în care ponderea se diminuează suficient și se apropie de valoarea de referință într-un ritm satisfăcător. În conformitate cu articolul 2 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97 (astfel cum a fost modificat), se consideră că ponderea datoriei în PIB este în scădere suficientă și că se apropie de valoarea de referință într-un ritm satisfăcător dacă statul membru în cauză își respectă traiectoria cheltuielilor nete stabilită de Consiliu în temeiul Regulamentului (UE) 2024/1263⁵. Întrucât Consiliul nu a stabilit încă o traiectorie a cheltuielilor nete pentru statele membre⁶, criteriul datoriei nu poate fi evaluat pe deplin în această etapă în conformitate cu criteriile noului cadru.⁷

Principalele date care stau la baza prezentului raport și îl motivează

În evaluarea **criteriului deficitului**, Comisia ia în considerare ponderea reală a deficitului în 2023, pe baza datelor privind execuția bugetară notificate de Eurostat. Ponderea deficitului planificată pentru 2024 se bazează pe planurile guvernamentale raportate către Eurostat în contextul notificării fiscale din primăvara anului 2024⁸. În plus, evaluarea respectării criteriului deficitului ia în considerare, de asemenea, previziunile Comisiei din primăvara anului 2024. Totodată, prezentul raport compară deficitul public cu cheltuielile publice de investiții și ține seama de toți ceilalți factori relevanți, în conformitate cu articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 1467/97.

Prezentul raport evaluează respectarea criteriului deficitului în douăsprezece state membre: **Belgia, Cehia, Estonia, Spania, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia, Slovenia, Slovacia și Finlanda**. În mod specific (a se vedea, de asemenea, tabelul 1):

⁵ Factorii relevanți sunt întotdeauna luați în considerare atunci când se evaluează respectarea criteriului datoriei.

⁶ În conformitate cu articolul 17 din Regulamentul (UE) 2024/1264, traiectoria cheltuielilor nete va fi definită în recomandarea Consiliului de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu care urmează să fie prezentat de fiecare stat membru și evaluat de Comisie. În conformitate cu dispozițiile tranzitorii prevăzute la articolul 36, statele membre își prezintă primele planuri bugetar-structurale naționale pe termen mediu până la 20 septembrie 2024, cu excepția cazului în care statul membru și Comisia convin să prelungească termenul cu o perioadă rezonabilă.

⁷ Cifrele privind ponderea datoriei publice în PIB sunt prezentate în secțiunea 3.

⁸ În absența raportării datelor către Eurostat în cadrul notificării fiscale, sursa deficitelor planificate pentru 2024 este programul de stabilitate/convergență. În prezentul raport, toate statele membre în cauză, cu excepția Franței, au prezentat Eurostat deficitele planificate pentru 2024, în contextul notificării fiscale din primăvara anului 2024.

- Potrivit datelor publicate de Eurostat la 22 aprilie 2024⁹, în 2023, deficitul public a depășit valoarea de referință de 3 % din PIB în zece state membre: **Belgia, Cehia, Estonia, Spania, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia și Slovacia**¹⁰. Deficitele reale pentru 2023, care depășesc 3 % din PIB, oferă dovezi *prima facie* ale existenței unui deficit excesiv în fiecare dintre statele membre respective.
- În plus, potrivit notificării fiscale din primăvara anului 2024, **Finlanda și Slovenia** își planifică deficite publice care depășesc 3 % din PIB în 2024¹¹. Deficitele planificate pentru 2024 sunt, de asemenea, dovezi *prima facie* ale existenței unui deficit excesiv în fiecare dintre cele două state membre. Deficitele planificate nu sunt validate de Eurostat și sunt marcate de incertitudine.

Astfel cum s-a indicat mai sus, **criteriul datoriei** nu poate fi evaluat pe deplin în această etapă în conformitate cu criteriile noului cadru. Ponderea datoriei publice brute în PIB la sfârșitul anului 2023 a depășit valoarea de referință de 60 % în treisprezece state membre: Belgia, Germania, Grecia, Spania, Franța, Croația, Italia, Cipru, Ungaria, Austria, Portugalia, Slovenia și Finlanda (a se vedea tabelul 3).

Contextul economic al recomandărilor recente privind politica bugetară

În cea mai acută fază a pandemiei, activitatea economică din UE s-a contractat puternic în 2020 (cu 5,6 %), deoarece viața de zi cu zi a fost puternic afectată de măsurile de izolare, iar activitatea economică a fost restricționată și mai mult de blocajele în ceea ce privește aprovizionarea. Economia UE s-a redresat puternic în contextul introducerii rapide a vaccinurilor, al unui sezon turistic de vară puternic și al unei mai bune adaptări la măsuri sanitare mai puțin stricte în 2021. Cu toate acestea, relansarea sincronă a activității economice la nivel mondial a determinat creșterea deficitului de materiale și a condus la o creștere a prețurilor la energie încă din 2021. Creșterea economică s-a confruntat ulterior cu turbulențe și mai mari odată cu începutul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, ceea ce a dus la noi creșteri ale prețurilor la energie, precum și la o creștere a incertitudinii. Economia UE a rămas rezilientă, creșterea PIB-ului real încetinind la 3,5 % în 2022, de la 6,0 % în 2021.

În aceeași perioadă, recomandările de politică bugetară, astfel cum au fost adoptate de Consiliu, au evoluat pentru a răspunde contextului economic în schimbare. Măsurile de politică coordonate la nivelul UE și la nivel național au atenuat impactul pandemiei de COVID-19 asupra economiilor statelor membre și au deschis calea către o redresare puternică după pandemie în 2021 și 2022. NextGenerationEU și elementul său central, Mecanismul de redresare și reziliență, au jucat un rol decisiv în protejarea și promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii, prin sprijinirea percepției asupra economiei și menținerea investițiilor private și publice. Economia europeană a reușit să limiteze impactul negativ al războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, făcând față crizei energetice prin diversificarea rapidă a aprovizionării și prin scăderea considerabilă a consumului de gaze. Prin

⁹ Eurostat Euro Indicators, 22 aprilie 2024.

¹⁰ Deficitul public al României a depășit, de asemenea, 3 % din PIB în 2023 și se preconizează că va depăși valoarea de referință și în 2024. România nu face însă obiectul prezentului raport, deoarece Consiliul a decis, la 3 aprilie 2020, că în România există un deficit excesiv. Cea mai recentă recomandare a Consiliului în vederea încetării situației de deficit public excesiv din România datează din 18 iunie 2021. Comisia a recomandat astăzi Consiliului să adopte o decizie de stabilire a faptului că România nu a luat măsuri eficiente ca răspuns la Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 [COM(2024) 597].

¹¹ Setul complet de tabele raportate către Eurostat de către statele membre este disponibil la adresa: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables>.

planul REPowerEU, statele membre s-au angajat să realizeze reforme și investiții critice pentru a aborda criza energetică prin diversificarea aprovizionării cu energie și accelerarea producției de energie din surse regenerabile. În 2023, activitatea economică din UE a încetinit, creșterea fiind frânată de costul ridicat al vieții, de înăsprirea politicii monetare, de retragerea parțială a sprijinului bugetar și de scăderea cererii externe. Creșterea peste așteptări la începutul anului 2024 și reducerea actuală a inflației au pregătit terenul pentru o expansiune treptată a activității în perioada analizată în previziuni. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, creșterea PIB-ului real în UE este estimată la 1,0 % în 2024 și se va îmbunătăți ajungând la 1,6 % în 2025, stimulând în mare măsură creșterea consumului privat pe fondul câștigurilor reale salariale și în materie de ocupare a forței de muncă.

Având în vedere dezactivarea clauzei derogatorii generale la sfârșitul anului 2023, orientările bugetare pentru 2024 ale Consiliului au fost caracterizate de o reluare a recomandărilor diferențiate specifice fiecărei țări formulate în termeni cantitativi. La 14 iulie 2023, Consiliul a recomandat¹² statelor membre în cazul cărora se preconiza că nu își vor atinge obiectivul bugetar pe termen mediu să limiteze cheltuielile primare nete finanțate la nivel național în 2024 la un ritm de creștere diferențiat care să asigure o politică bugetară prudentă. Statelor membre în cazul cărora s-a preconizat că se vor situa la nivelul obiectivului bugetar pe termen mediu li s-a recomandat să mențină o poziție bugetară solidă în 2024, deși fără o astfel de limitare cantitativă. Tuturor statelor membre li s-a recomandat să elimine treptat măsurile de sprijin în domeniul energiei, cât mai curând posibil în 2023 și 2024 și, în cazul în care nu se vor situa la nivelul obiectivelor lor bugetare pe termen mediu, să utilizeze economiile astfel rezultate pentru a reduce deficitul public. Consiliul a recomandat, de asemenea, tuturor statelor membre să mențină investițiile finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) și a altor fonduri ale UE, în special pentru a promova tranziția verde și cea digitală. Pentru statele membre din zona euro, Comisia a evaluat și a emis avize cu privire la proiectele de planuri bugetare ale statelor membre în lumina respectivelor recomandări ale Consiliului¹³.

În 2023, Comisia a anunțat în mai multe rânduri¹⁴ că va propune Consiliului deschiderea unor proceduri aplicabile deficitelor excesive bazate pe deficit în primăvara anului 2024, invitând statele membre să țină seama de acest lucru în execuția bugetelor lor pentru 2023 și în coordonarea politicilor lor bugetare în 2024.

La 12 aprilie 2024, Recomandarea Consiliului privind politica economică a zonei euro¹⁵ insistă ca statele membre din zona euro să adopte politici bugetare coordonate și prudente pentru a menține datoria la niveluri prudente sau pentru a înscrie ratele datoriei pe o traiectorie descendentă plauzibilă – rămânând totodată flexibile având în vedere incertitudinea predominantă – care să conducă la o orientare bugetară generală restrictivă în zona euro. Statelor membre li se recomandă, de asemenea, să elimine cât mai curând posibil în 2024

¹² Recomandările Consiliului din 14 iulie 2023 (2023/C 312/01-2023/C 312/27, JO C 312, 1.9.2023, p. 1).

¹³ Avizele Comisiei privind proiectele de planuri bugetare pentru 2024 din 21.11.2023 [C(2023) 9501 final–C(2023) 9520 final], Avizul Comisiei privind proiectul de plan bugetar actualizat pentru 2024 al Slovaciei din 16.1.2024 [C(2024) 343 final] și Avizul Comisiei privind proiectul de plan bugetar actualizat pentru 2024 al Luxemburgului din 18.4.2024 [C(2024) 2626 final].

¹⁴ Comunicarea din 8 martie 2023 privind orientările de politică bugetară pentru 2024 [COM(2023) 141 final]. A se vedea, de asemenea, Comunicarea privind proiectele de planuri bugetare pentru 2024: evaluare generală [COM(2023) 900 final].

¹⁵ Recomandarea Consiliului din 12 aprilie 2024 privind politica economică a zonei euro (JO C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj>).

măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei și să utilizeze economiile aferente pentru reducerea deficitelor¹⁶.

¹⁶ În același context, Consiliul a recomandat, de asemenea, statelor membre din zona euro să elaboreze strategii bugetare pentru a obține o poziție bugetară prudentă pe termen mediu și pentru a întări sustenabilitatea datoriei, după caz, printr-o consolidare determinată, diferențiată, treptată și realistă, combinată cu reforme și investiții publice de înaltă calitate, în special pentru a asigura o creștere durabilă mai accentuată și pentru a stimula reziliența zonei euro în fața provocărilor viitoare. Acolo unde este necesar, statele membre ar trebui să includă în astfel de strategii măsuri menite să sporească și mai mult eficiența și calitatea cheltuielilor publice și să îmbunătățească sustenabilitatea și caracterul adecvat al sistemelor de pensii, de sănătate și de îngrijire pe termen lung.

Tabelul 1: Poziția statelor membre față de valorile de referință ale deficitului și datoriei

	Deficitul real nu depășește (✓) / depășește (✗) 3 % din PIB în 2023	Deficitul planificat nu depășește (✓) / depășește (✗) 3 % din PIB în 2024	Ponderea datoriei nu depășește (✓) / depășește (✗) 60 % din PIB la sfârșitul anului 2023
Belgia	✗	✗	✗
Cehia	✗	✓	✓
Estonia	✗	✓	✓
Spania	✗	✓	✗
Franța	✗	✗ ¹⁷	✗
Italia	✗	✗	✗
Ungaria	✗	✗	✗
Malta	✗	✗	✓
Polonia	✗	✗	✓
Slovenia	✓	✗	✗
Slovacia	✗	✗	✓
Finlanda	✓	✗	✗
<i>State membre care nu au fost analizate în prezentul raport</i>			
Bulgaria	✓	✓	✓
Danemarca	✓	✓	✓
Germania	✓	✓	✗
Irlanda	✓	✓	✓
Grecia	✓	✓	✗
Croația	✓	✓	✗
Cipru	✓	✓	✗
Letonia	✓	✓	✓
Lituania	✓	✓	✓
Luxemburg	✓	✓	✓
Țările de Jos	✓	✓	✓
Austria	✓	✓	✗
Portugalia	✓	✓	✗
România (*)	✗	✗	✓
Suedia	✓	✓	✓

Sursa: Eurostat (comunicat de presă, 22 aprilie 2024 și notificarea fiscală din primăvara anului 2024)

(*) Face obiectul procedurii aplicabile deficitelor excesive începând din 2020.

¹⁷

Franța nu a prezentat Eurostat deficitul planificat pentru 2024, în contextul notificării fiscale din primăvara anului 2024. Cu toate acestea, în aprilie 2024, Franța și-a publicat programul de stabilitate pentru perioada 2024-2027, conform căruia deficitul pentru 2024 este planificat la 5,1 % din PIB.

2. SOLDUL BUGETULUI PUBLIC

Belgia, Cehia, Estonia, Spania, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia și Slovacia au depășit valoarea de referință a deficitului în 2023. Printre acestea, Belgia, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia și Slovacia preconizează, de asemenea, deficite pentru 2024¹⁸ care depășesc 3 % din PIB.

Slovenia și Finlanda au înregistrat deficite publice sub valoarea de referință în 2023, dar planifică deficite pentru 2024¹⁹ care depășesc 3 % din PIB.

În toate statele membre ale căror deficite au depășit 3 % din PIB în 2023, cu excepția Estoniei, deficitele publice au depășit și nu s-au apropiat de valoarea de referință (a se vedea tabelul 2). În cazul Estoniei, deficitul a depășit, dar s-a apropiat de valoarea de referință.

Pentru Finlanda, deficitul planificat pentru 2024 depășește 3 % din PIB, dar se apropie de această valoare²⁰. Pentru Slovenia, deficitul planificat pentru 2024²¹ este de 3,6 % din PIB, în timp ce previziunile Comisiei din primăvara anului 2024²² estimează un deficit de 2,8 % din PIB și, prin urmare, sub valoarea de referință de 3 %. Prin urmare, încălcarea planificată a valorii de referință în 2024 în sensul articolului 126 alineatul (3) din TFUE nu este confirmată pentru Slovenia.

Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că deficitele publice din Belgia, Estonia, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia și Slovacia vor depăși în continuare 3 % din PIB atât în 2024, cât și în 2025. Prin urmare, se estimează că deficitele care depășesc valoarea de referință pentru statele membre respective nu vor fi temporare. Din contră, se estimează în prezent că deficitele publice din Cehia, Spania și Slovenia nu vor depăși valoarea de referință în 2024 și 2025 și, prin urmare, se preconizează că deficitele excesive vor fi temporare. Pentru Finlanda, se preconizează că deficitul public va depăși valoarea de referință în 2024, dar nu și în 2025; astfel, se estimează că deficitul excesiv va fi temporar.

Clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere a fost dezactivată la sfârșitul anului 2023, astfel cum a anunțat Comisia cu diferite ocazii²³. Clauza derogatorie generală a rămas activată pe tot parcursul anului 2023, pe baza evaluării *ex ante* a circumstanțelor economice din primăvara anului 2022, efectuată de către Comisie²⁴. Mai precis, s-a considerat că gradul ridicat de incertitudine și riscurile foarte mari de evoluție negativă în ceea ce privește perspectivele economice în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, creșterile fără precedent ale prețurilor energiei și perturbările continue ale lanțului de

¹⁸ Astfel cum s-a raportat către Eurostat în contextul notificării fiscale din primăvara anului 2024, cu singura excepție a Franței, pentru care programul de stabilitate este sursa relevantă pentru datele planificate pentru 2024 (a se vedea nota de subsol 17).

¹⁹ Astfel cum s-a raportat către Eurostat în contextul notificării fiscale din primăvara anului 2024.

²⁰ Deficitul planificat pentru 2024, astfel cum a fost raportat către Eurostat în contextul notificării fiscale din primăvara anului 2024, se ridică la 3,5 % din PIB. Cu toate acestea, în programul său de stabilitate prezentat la 25 aprilie 2024, Finlanda și-a revizuit deficitul planificat pentru 2024 în sens ușor descrescător, ajungând la 3,4 %, pe baza unor măsuri de consolidare suplimentare reprezentând 1 % din PIB pe care guvernul s-a angajat să le realizeze într-un buget suplimentar în primăvara anului 2024.

²¹ Astfel cum s-a raportat către Eurostat în contextul notificării fiscale din primăvara anului 2024.

²² Cu excepția cazului în care se prevede altfel, sursa cifrelor pentru 2024 și 2025 furnizate în prezentul raport sunt Previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 (*European Economy Institutional Papers* 286).

²³ A se vedea Comunicarea Comisiei către Consiliu „Orientări de politică bugetară pentru 2024”, COM(2023) 141 final. A se vedea Comunicarea Comisiei Europene „Un Plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete”, COM(2023) 62 final din 1 februarie 2023. A se vedea Comisia Europeană, „Semestrul european 2022 - Pachetul de primăvară”, COM(2022) 600 final din 23 mai 2022.

²⁴ COM(2022) 600 final.

aprovizionare justifică activarea clauzei în 2023. Economia UE a rezistat șocurilor succesive mai bine decât se preconizase inițial datorită reacției puternice coordonate în materie de politici care a condus la o diversificare rapidă a surselor de energie, precum și pe fondul unei piețe a muncii reziliente. În plus, unele dintre riscurile de evoluție negativă nu s-au materializat. Prin urmare, în 2023, măsurile luate pentru a atenua impactul economic și social al prețurilor la energie au fost eliminate treptat în majoritatea statelor membre, conform recomandării Consiliului²⁵. În plus, costurile măsurilor temporare legate de pandemia de COVID-19 nu mai aveau relevanță macroeconomică²⁶. Pe baza acestor considerații²⁷, deficitele care depășesc valoarea de referință în 2023 nu pot fi considerate, în general, ca fiind cauzate de circumstanțe economice excepționale.

În cazul specific al Estoniei, deficitul care depășește valoarea de referință în 2023 este cauzat în mod direct de circumstanțe economice excepționale și, prin urmare, este considerat *exceptional*.²⁸ Economia s-a contractat cu 0,5 % în 2022 și cu încă 3,0 % în 2023. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, aceasta se va contracta cu 0,5 % în 2024, conducând la o perioadă de trei ani de recesiune a economiei.

În concluzie, această analiză sugerează că douăsprezece state membre nu îndeplinesc criteriul deficitului înainte de a lua în considerare factorii relevanți: **Belgia, Cehia, Estonia, Spania, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia, Slovenia, Slovacia și Finlanda.**

²⁵ Recomandările Consiliului din 14 iulie 2023 (2023/C 312/01-312/27), JO C 312, 1.9.2023, p. 1.

²⁶ În UE, se estimează că costul bugetar al măsurilor temporare de urgență legate de COVID-19 a scăzut de la 3,3 % din PIB atât în 2020, cât și în 2021 la 0,7 % în 2022. Măsurile legate de pandemie au fost eliminate treptat în 2023. Costurile asistenței umanitare acordate refugiaților care fug din calea războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei – care a fost menționat în mod specific în recomandările bugetare adoptate de Consiliu în 2022 – nu au depășit 0,1 % din PIB în 2023 în UE. Costul măsurilor de atenuare a impactului economic și social al prețurilor ridicate la energie s-a ridicat la 1,2 % din PIB în 2022 și a scăzut la 0,9 % din PIB în 2023. În 2024, se preconizează că impactul bugetar va scădea la 0,2 % din PIB în UE.

²⁷ Alte considerații specifice fiecărei țări sunt discutate în secțiunea 4.2.

²⁸ Potrivit articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, deficitul public excesiv care depășește valoarea de referință se consideră a fi excepțional în conformitate cu articolul 126 alineatul (2) litera (a) a doua liniuță din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) dacă rezultă din existența unei recesiuni economice grave în zona euro sau în Uniune în ansamblu, constatată de Consiliu în conformitate cu articolul 25 din Regulamentul (UE) 2024/1263, sau din circumstanțe excepționale care nu se află sub controlul administrației publice și care au un impact major asupra finanțelor publice ale statului membru în cauză, în conformitate cu articolul 26 din regulamentul respectiv. În 2022 și 2023, activitatea economică din Estonia s-a contractat cu 0,5 % și 3,0 %, ceea ce a contribuit la creșterea deficitului public în 2023. Regulamentul (UE) 2024/1263 a intrat în vigoare la 30 aprilie 2024 și până în prezent nu a fost lansată nicio procedură în temeiul articolelor 25 și 26. Cu toate acestea, Comisia consideră că circumstanțe excepționale care nu se află sub controlul administrației publice au un impact major asupra finanțelor publice ale Estoniei, ceea ce justifică faptul că deficitul public excesiv care depășește valoarea de referință este considerat excepțional. Comisia consideră că această abordare este justificată, ținând seama de recenta tranziție către cadrul nou instituit. Totuși, această concluzie nu constituie un precedent.

Tabelul 2: Soldul bugetului public

Procentaj din PIB

	2020	2021	2022	2023	Notificare fiscală pentru 2024	2024	2025
Belgia	-9,0	-5,4	-3,6	-4,4	-4,4	-4,4	-4,7
Cehia	-5,8	-5,1	-3,2	-3,7	-2,3	-2,4	-1,9
Estonia	-5,4	-2,5	-1,0	-3,4	-2,9	-3,4	-4,3
Spania	-10,1	-6,7	-4,7	-3,6	-3,0	-3,0	-2,8
Franța	-8,9	-6,6	-4,8	-5,5	-	-5,3	-5,0
Italia	-9,4	-8,7	-8,6	-7,4	-4,3	-4,4	-4,7
Ungaria	-7,6	-7,2	-6,2	-6,7	-4,5	-5,4	-4,5
Malta	-9,4	-7,6	-5,5	-4,9	-4,5	-4,3	-3,9
Polonia	-6,9	-1,8	-3,4	-5,1	-5,1	-5,4	-4,6
Slovenia	-7,6	-4,6	-3,0	-2,5	-3,6	-2,8	-2,2
Slovacia	-5,3	-5,2	-1,7	-4,9	-6,0	-5,9	-5,4
Finlanda	-5,6	-2,8	-0,4	-2,7	-3,5	-3,4	-2,8
<i>State membre care nu au fost analizate în prezentul raport</i>							
Bulgaria	-3,8	-3,9	-2,9	-1,9	-3,0	-2,8	-2,9
Danemarca	0,3	4,1	3,3	3,1	1,5	2,4	1,4
Germania	-4,3	-3,6	-2,5	-2,5	-1,8	-1,6	-1,2
Irlanda	-5,0	-1,5	1,7	1,7	1,5	1,3	1,2
Grecia	-9,8	-7,0	-2,5	-1,6	-1,1	-1,2	-0,8
Croația	-7,2	-2,5	0,1	-0,7	-1,9	-2,6	-2,6
Cipru	-5,7	-1,8	2,7	3,1	3,2	2,9	2,9
Letonia	-4,4	-7,2	-4,6	-2,2	-2,8	-2,8	-2,9
Lituania	-6,5	-1,1	-0,6	-0,8	-2,9	-1,8	-2,2
Luxemburg	-3,4	0,5	-0,3	-1,3	-1,2	-1,7	-1,9
Țările de Jos	-3,7	-2,2	-0,1	-0,3	-2,1	-2,0	-2,1
Austria	-8,0	-5,8	-3,3	-2,7	-2,9	-3,1	-2,9
Portugalia	-5,8	-2,9	-0,3	1,2	0,2	0,4	0,5
România (*)	-9,3	-7,2	-6,3	-6,6	-4,9	-6,9	-7,0
Suedia	-2,8	0,0	1,2	-0,6	-1,2	-1,4	-0,9

Sursa: Eurostat (date din 2020-2023 și notificarea fiscală din 2024) și previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 (date pentru 2024 și 2025)²⁹. (*) Face obiectul procedurii aplicabile deficitelor excesive începând din 2020.

3. DATORIA PUBLICĂ

Dintre statele membre analizate în prezentul raport, datoria publică brută la sfârșitul anului 2023 a depășit 60 % din PIB, adică valoarea de referință, în șapte state membre: **Belgia**,

²⁹

COM(2024) 601 PO/2024/4130.

Spania, Franța, Italia, Ungaria, Slovenia și Finlanda (a se vedea tabelul 3).³⁰ În plus, pentru Spania, Franța, Italia, Ungaria și Slovenia, ponderea datoriei publice în PIB a scăzut în 2023 comparativ cu anul precedent; în schimb, ponderea din 2023 s-a dovedit a fi mai mare decât în 2022 pentru Belgia și Finlanda. Dintre statele membre vizate de prezentul raport și conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că ponderea datoriei în PIB va crește atât în 2024, cât și în 2025 pentru Cehia, Estonia, Franța, Italia, Malta, Polonia, Slovacia și Finlanda în comparație cu 2023. În schimb, pentru Spania și Slovenia, se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea în 2024 și chiar și mai mult în 2025 comparativ cu 2023. În Belgia, se estimează că ponderea datoriei în PIB în 2024 va scădea ușor comparativ cu 2023 și apoi va crește în 2025, în timp ce pentru Ungaria se preconizează că aceasta va crește mai întâi (în 2024 comparativ cu 2023) și apoi va scădea în 2025, rămânând totuși mai mare decât în 2023.

³⁰ În ceea ce privește celelalte state membre, datoria publică brută a depășit, de asemenea, valoarea de referință de 60 % la sfârșitul anului 2023 în **Germania, Grecia, Croația, Cipru, Austria și Portugalia** și, în fiecare dintre acestea, ponderea a scăzut față de sfârșitul anului precedent.

Tabelul 3: Datoria publică

Procentaj din PIB

	2020	2021	2022	2023	Notificare fiscală pentru 2024	2024	2025
Belgia	111,9	107,9	104,3	105,2	105,2	105,0	106,6
Cehia	37,7	42,0	44,2	44,0	45,5	45,2	45,5
Estonia	18,6	17,8	18,5	19,6	20,9	21,4	24,6
Spania	120,3	116,8	111,6	107,7	105,6	105,5	104,8
Franța	114,9	113,0	111,9	110,6	-	112,4	113,8
Italia	155,0	147,1	140,5	137,3	137,8	138,6	141,7
Ungaria	79,3	76,7	74,1	73,5	73,2	74,3	73,8
Malta	52,2	53,9	51,6	50,4	54,2	52,0	52,6
Polonia	57,2	53,6	49,2	49,6	53,6	53,7	57,7
Slovenia	79,6	74,4	72,5	69,2	68,6	68,1	66,4
Slovacia	58,8	61,1	57,7	56,0	58,3	58,5	59,9
Finlanda	74,7	72,6	73,5	75,8	79,1	80,5	82,4
<i>State membre care nu au fost analizate în prezentul raport</i>							
Bulgaria	24,6	23,9	22,6	23,1	25,0	24,8	24,6
Danemarca	42,3	36,0	29,8	29,3	29,1	26,5	25,1
Germania	68,8	69,0	66,1	63,6	64,0	62,9	62,2
Irlanda	58,1	54,4	44,4	43,7	41,4	42,5	41,3
Grecia	207,0	195,0	172,7	161,9	154,2	153,9	149,3
Croația	86,1	77,5	67,8	63,0	58,0	59,5	59,1
Cipru	114,9	99,3	85,6	77,3	70,6	70,6	65,4
Letonia	42,7	44,4	41,8	43,6	41,0	44,5	46,3
Lituania	46,2	43,4	38,1	38,3	39,8	38,9	41,6
Luxemburg	24,6	24,5	24,7	25,7	27,2	27,1	28,5
Țările de Jos	54,7	51,7	50,1	46,5	46,8	47,1	48,4
Austria	82,9	82,5	78,4	77,8	77,5	77,7	77,8
Portugalia	134,9	124,5	112,4	99,1	95,1	95,6	91,5
România (*)	46,7	48,5	47,5	48,8	49,0	50,9	53,9
Suedia	40,2	36,7	33,2	31,2	31,8	32,0	31,3

Sursa: Eurostat (date din 2020-2023) și previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 (date pentru 2024 și 2025)³¹. (*) Face obiectul procedurii aplicabile deficitelor excesive începând din 2020.

³¹

COM(2024) 601 PO/2024/4130.

4. FACTORI RELEVANȚI ATUNCI CÂND SE EVALUEAZĂ RESPECTAREA CRITERIULUI DEFICITULUI

Articolul 126 alineatul (3) din tratat prevede că, pentru fiecare stat membru, raportul *„examinează dacă deficitul public depășește cheltuielile publice de investiții și ține seama de toți ceilalți factori relevanți, inclusiv de poziția economică și bugetară pe termen mediu a statului membru”*.

Acești factori sunt clarificați mai în detaliu la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97 și se referă la:

- (a) poziția datoriei pe termen mediu, și anume nivelul provocărilor în materie de datorie publică, evoluția poziției datoriei publice și a finanțării acesteia, precum și factorii de risc aferenți, în special structura scadențelor, moneda de denominare a datoriei și datoriile contingente, inclusiv orice datorie implicită legată de îmbătrânirea populației și de datoria privată;
- (b) poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv, în particular, amplitudinea abaterii efective de la traiectoria cheltuielilor nete stabilită de Consiliu, în termeni anuali și cumulativi măsurați de contul de control;
- (c) poziția economică pe termen mediu, inclusiv creșterea potențială, evoluțiile inflației și evoluțiile ciclice în comparație cu ipotezele care stau la baza traiectoriei cheltuielilor nete stabilită de Consiliu;
- (d) punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor, inclusiv, în particular, a politicilor de prevenire și corectare a dezechilibrelor macroeconomice și a politicilor de implementare a strategiei comune a Uniunii privind creșterea economică și ocuparea forței de muncă, inclusiv a celor sprijinite de Mecanismul de redresare și reziliență, precum și calitatea generală a finanțelor publice, în special eficacitatea cadrelor bugetare naționale;
- (e) creșterea investițiilor publice în apărare, după caz, luând în considerare totodată momentul înregistrării cheltuielilor cu echipamentele militare.

Mai precis, creșterea investițiilor publice în domeniul apărării a fost inclusă printre factorii relevanți, ca urmare a reformei cadrului de guvernare economică.

Articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97 prevede, de asemenea, că, în prezentul raport, trebuie luați în considerare în mod corespunzător *„oricare alți factori care, în opinia statului membru în cauză, sunt relevanți pentru evaluarea globală a respectării criteriilor privind deficitul și datoria și pe care statul membru i-a prezentat Consiliului și Comisiei”*.

În plus, în conformitate cu articolul 2 alineatul (4), prezența unor provocări substanțiale în materie de datorie publică este considerată un factor agravant esențial.

În ceea ce privește evaluarea respectării criteriului deficitului, articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97 prevede că factorii relevanți pot fi luați în considerare de către Consiliu și Comisie în etapele care conduc la decizia privind existența unui deficit excesiv, dar numai dacă:

- a) **ponderea datoriei publice în PIB nu depășește valoarea de referință de 60 % sau**
- b) **în cazul în care ponderea datoriei publice în PIB depășește valoarea de referință de 60 %, este îndeplinită o dublă condiție – și anume ca deficitul să rămână la un nivel apropiat de valoarea de referință și ca depășirea valorii de referință să fie temporară.**

Dintre statele membre analizate în prezentul raport, ponderea datoriei în PIB nu depășește valoarea de referință de 60 % din PIB în **Cehia, Estonia, Malta, Polonia și Slovacia**. Prin urmare, pentru aceste cinci state membre, Consiliul și Comisia pot lua în considerare factori relevanți în etapele ulterioare care conduc la decizia privind existența unui deficit excesiv [articolul 126 alineatele (4), (5) și (6) din TFUE].

În ceea ce privește celelalte state membre vizate de raport, în **Belgia, Spania, Franța, Italia și Ungaria**, ponderea datoriei în PIB depășește valoarea de referință de 60 % din PIB și nu este îndeplinită dubla condiție necesară pentru luarea în considerare a factorilor relevanți (nivelul apropiat și caracterul temporar). Prin urmare, pentru aceste state membre, Consiliul și Comisia nu pot lua în considerare factori relevanți în etapele care conduc la decizia privind existența unui deficit excesiv [articolul 126 alineatele (4), (5) și (6) din TFUE]. Din contră, dubla condiție este îndeplinită pentru **Slovenia și Finlanda**.

În conformitate cu practica consacrată și cu articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, factorii relevanți sunt discutați mai jos, chiar și în cazul țărilor în care aceștia nu pot fi luați în considerare de către Consiliu și Comisie în etapele ulterioare care conduc la decizia privind existența unui deficit excesiv pe baza criteriului deficitului.

4.1. FACTORI RELEVANȚI DE LA O ȚARĂ LA ALTA

Economia UE s-a confruntat cu o serie de șocuri formidabile în ultimii ani. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a dus la perturbări ale ofertei la nivel mondial, pe măsură ce cererea a crescut puternic în timpul redresării puternice după pandemie. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a acutizat creșterea bruscă a prețurilor la energie, care începuse deja în 2021, iar efectele economice de la un stat membru la altul au variat în funcție de proximitatea față de regiunea aflată în război, de structura piețelor energiei și a rutelor de aprovizionare, precum și de structura relațiilor comerciale ale fiecărui stat membru. În UE; inflația IAPC a crescut la niveluri de două cifre în octombrie 2022, inflația din Europa Centrală și de Est fiind semnificativ mai ridicată. Acest lucru a dus la o erodare puternică a puterii de cumpărare a gospodăriilor și la o schimbare a percepției consumatorilor. Pe lângă măsurile de sprijin în contextul pandemiei de COVID-19 și măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei, acești factori au jucat un rol în evoluțiile bugetare ale statelor membre, de exemplu prin mecanisme de indexare automată, prin creșterea cheltuielilor pentru apărare și siguranța frontierelor.

Activitatea economică din UE a stagnat, în linii mari, în 2023, creșterea PIB-ului încetinind la 0,4 % în 2023, pe fondul cererii interne scăzute și al sprijinului redus din partea mediului extern. Mai recent, conflictul din Orientul Mijlociu a sporit riscurile de evoluție negativă pentru UE și economia mondială, cu potențiale ramificații pentru UE și economia mondială. Între timp, inflația a continuat să scadă, de la 9,2 % în 2022 la 6,4 % în 2023. În primul trimestru al anului 2024, activitatea economică a crescut în UE, pe măsură ce inflația a continuat să scadă.

Scăderea deficitului public al UE s-a oprit în 2023, pe măsură ce activitatea economică s-a diminuat. După o reducere considerabilă în 2021 și 2022 de la niveluri foarte ridicate în 2020, deficitul public agregat al UE a crescut ușor la 3,5 % din PIB în 2023 și se preconizează că va scădea la 3,0 % din PIB în 2024. Pentru statele membre analizate în prezentul raport, se preconizează că evoluțiile deficitului în 2024 vor fi mai divergente, deoarece se preconizează că ponderea deficitului va crește în comparație cu 2023 pentru Polonia, Slovenia, Slovacia și Finlanda, va rămâne stabilă pentru Belgia și Estonia și va scădea în Cehia, Spania, Franța, Italia, Ungaria și Malta.

La sfârșitul anului 2023, ponderea datoriei publice în PIB în UE era de 82,9 % (de la 84,8 % la sfârșitul anului 2022), cu aproximativ 9 puncte procentuale mai mică decât nivelul maxim de 92 % înregistrat la sfârșitul anului 2020. Cu toate acestea, rămâne cu aproximativ 4 puncte procentuale peste nivelul anterior pandemiei de COVID-19. Se preconizează că ponderea datoriei se va stabili în 2024. Dintre statele membre vizate de raport, ponderea datoriei publice nu a scăzut în 2023 în Belgia, Estonia, Polonia și Finlanda.

După o expansiune generală estimată la aproximativ 3½ % din PIB pentru perioada 2020-22, orientarea bugetară a UE³² a devenit neutră în 2023. Această orientare neutră a fost rezultatul unei oarecare scăderi a costului bugetar al măsurilor legate de energie, implicând o contribuție contracționistă din cheltuielile primare curente nete, care a fost compensată de contribuția expansionistă furnizată de investițiile finanțate la nivel național, de cheltuielile finanțate prin granturi din MRR și alte fonduri ale UE, precum și de alte cheltuieli de capital. O orientare bugetară contracționistă a UE – puțin peste ½ % din PIB – este preconizată pentru 2024, determinată în principal de scăderea preconizată a subvențiilor guvernamentale pentru investițiile private (alte cheltuieli de capital) și de eliminarea treptată aproape completă a măsurilor legate de energie. Pentru 2025, previziunile privind menținerea politicilor actuale indică o orientare bugetară neutră a UE. Cu toate acestea, necesitatea de a reduce deficitele bugetare și de a readuce ponderea datoriei pe o traiectorie descendentă ar putea conduce la o orientare bugetară mai restrictivă în 2025 decât se estimează în prezent.

4.2. FACTORII RELEVANȚI SPECIFICI FIECĂREI ȚĂRI

Prezenta secțiune oferă o evaluare a factorilor relevanți specifici fiecărei țări pentru fiecare stat membru. Printre acești factori se numără perspectivele macroeconomice pe termen mediu, poziția bugetară pe termen mediu (inclusiv investițiile publice; a se vedea tabelul 4, poziția datoriei pe termen mediu, calitatea generală a finanțelor publice, punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor (inclusiv a politicilor de prevenire și corectare a dezechilibrelor macroeconomice și a politicilor de implementare a strategiei comune a Uniunii privind creșterea economică și ocuparea forței de muncă, inclusiv a celor sprijinite de Mecanismul de redresare și reziliență), creșterea investițiilor publice în domeniul apărării și oricare alți factori relevanți propuși de fiecare stat membru.

În ceea ce privește creșterea investițiilor publice în domeniul apărării, prezentul raport analizează defalcarea cheltuielilor publice în conformitate cu Clasificarea Funcțiilor Guvernamentale (COFOG), în special formarea brută de capital fix utilizată în scopuri de apărare. Acestea sunt date oficiale publicate de Eurostat și respectă convențiile obișnuite de înregistrare utilizate și pentru datele PDE notificate. Cu toate acestea, datele COFOG devin disponibile cu un decalaj de timp³³ și sunt disponibile în prezent numai până în 2022. Statele membre au furnizat informații suplimentare și estimări preliminare privind cheltuielile și/sau investițiile în domeniul apărării pentru 2023 și 2024, astfel cum sunt prezentate în secțiunile specifice fiecărei țări.

În timp ce secțiunile specifice fiecărei țări se referă la informații esențiale privind poziția macroeconomică pe termen mediu, inclusiv în ceea ce privește contribuțiile la creștere, precum

³² Orientarea bugetară urmărește să evalueze impulsul economic generat de politicile bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate de la bugetul UE.

³³ Termenul de raportare respectiv în cadrul programului de transmitere ESA este $t + 12$ luni, care urmează să fie avansat la $t + 11$ luni începând din septembrie 2024. Având în vedere că este necesar ca Eurostat să valideze și să prelucreze datele, acest lucru implică faptul că datele devin publice în perioada ianuarie-februarie a anului $t + 2$.

și poziția bugetară și cea a datoriei pe termen mediu, previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 oferă mai multe detalii cu privire la perspectivele macroeconomice și bugetare. În recomandarea Comisiei de recomandare a Consiliului privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare, precum și în rapoartele de țară pentru 2024 sunt incluse informații suplimentare privind măsurile bugetare, orientarea bugetară și analiza sustenabilității datoriei discutate pentru fiecare stat membru de mai jos.³⁴

³⁴ Analiza sustenabilității datoriei a fost actualizată în comparație cu Raportul pentru 2021 privind sustenabilitatea finanțelor publice (*European Economy-Institutional Papers* 171), ținându-se cont de cele mai recente previziuni ale Comisiei. A se vedea Comunicarea privind principalele elemente ale pachetului de primăvară pentru 2024 aferent Semestrului european [COM(2024) 600 final] și recomandările Comisiei de recomandări ale Consiliului [COM(2024) 601-627]. Pentru cea mai recentă evaluare de către Comisie a statelor membre care se confruntă cu dezechilibre sau dezechilibre excesive, a se vedea bilanțurile aprofundate corespunzătoare [SWD(2024) 80-85 și 100-105]. Pentru evaluarea riscurilor legate de sustenabilitatea datoriei în toate statele membre discutate în prezentul raport, a se vedea anexele privind analiza sustenabilității datoriei din rapoartele de țară [SWD(2024) 601-627].

Tabelul 4: Investiții publice

Procentaj din PIB						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Belgia	2,8	2,8	2,7	2,9	3,1	2,9
Cehia	4,8	4,7	4,7	5,0	4,9	4,9
Estonia	5,7	5,6	5,1	6,3	7,0	6,9
Spania	2,6	2,7	2,8	3,0	3,1	3,1
Franța	4,2	4,1	4,2	4,3	4,3	4,2
Italia	2,6	2,9	2,7	3,2	3,2	3,5
Ungaria	6,5	6,3	5,4	5,1	4,6	4,7
Malta	3,9	3,9	3,4	3,5	3,7	3,9
Polonia	4,5	4,1	3,8	5,0	5,1	5,4
Slovenia	4,1	4,7	5,4	5,3	5,8	5,4
Slovacia	3,4	3,1	3,1	4,7	4,1	4,5
Finlanda	4,8	4,2	4,2	4,0	4,2	4,7
<i>State membre care nu au fost analizate în prezentul raport</i>						
Bulgaria	3,3	2,7	2,3	3,5	2,5	3,5
Danemarca	3,6	3,2	3,1	3,2	3,3	3,3
Germania	2,7	2,6	2,6	2,7	2,8	2,9
Irlanda	2,4	2,1	2,1	2,3	2,6	2,7
Grecia	3,1	3,6	3,7	3,9	4,4	4,3
Croația	5,5	4,6	3,7	5,4	5,5	5,6
Cipru	2,8	2,6	2,6	3,5	3,6	3,7
Letonia	5,7	5,4	3,9	4,2	5,5	6,1
Lituania	4,5	3,2	3,2	4,2	4,4	4,0
Luxemburg	4,7	4,1	4,2	4,7	4,6	4,9
Țările de Jos	3,7	3,4	3,2	3,1	3,2	3,2
Austria	3,3	3,6	3,4	3,5	3,5	3,4
Portugalia	2,3	2,6	2,4	2,5	3,1	3,4
România (*)	4,6	4,2	4,4	5,3	5,2	4,8
Suedia	5,0	4,7	4,8	5,0	5,2	5,3

Sursa: Eurostat (date din 2020-2023) și previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 (pentru 2024 și 2025). (*) Face obiectul procedurii aplicabile deficitelor excesive începând din 2020.

4.2.1. STATE MEMBRE PENTRU CARE POT FI LUAȚI ÎN CONSIDERARE FACTORI RELEVANȚI

CEHIA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. PIB-ul real a scăzut cu 5,5 % în 2020. După o expansiune de 3,6 % în 2021, PIB-ul real a crescut cu 2,4 % în 2022, înainte de a scădea cu 0,3 % în 2023. Se preconizează că acesta va crește cu 1,2 % în 2024 și cu 2,8 % în 2025. Se estimează că în 2024 creșterea economică va fi determinată, în principal, de consumul privat și de exporturile nete.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a depășit 3 % din PIB începând din 2020; acesta a scăzut de la 5,1 % din PIB în 2021 la 3,2 % din PIB în 2022, înainte de a crește la 3,7 % în 2023. Conform proiecțiilor, acesta va fi de 2,4 % din PIB în 2024 și, respectiv, de 1,9 % din PIB în 2025. Investițiile publice au rămas la 4,7 % din PIB în 2021 și 2022 și au crescut la 5,0 % în 2023, situându-se peste nivelul deficitului public în 2022 și 2023. În 2024 și 2025, se preconizează că investițiile publice vor rămâne la 4,9 % din PIB, fiind în continuare mai mari decât deficitul public în aceiași ani.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost contracționistă, cu 0,9 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 a avut o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 0,7 % din PIB. Aceasta include reducerea cu 0,1 % din PIB a costului măsurilor de sprijin de urgență specifice pentru gospodăriile și întreprinderile cele mai vulnerabile în fața creșterii prețurilor la energie. Sunt incluse, de asemenea, costurile mai mici legate de protecția temporară oferită persoanelor strămutate din Ucraina (0,1 % din PIB). În concluzie, creșterea preconizată a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în 2023 a fost în concordanță cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 1,1 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 4,4 % din PIB în 2023, ceea ce reprezintă o creștere de 0,5 puncte procentuale în comparație cu 2022. Cehia a finanțat investiții suplimentare prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, inclusiv investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi renovările în vederea sporirii eficienței energetice și instalarea de surse regenerabile de energie, modernizarea și creșterea siguranței căilor ferate și pregătirea proiectelor pentru electrificare, protecția împotriva inundațiilor și reținerea apei în terenuri și municipalități, proiecte ale întreprinderilor cehe care vizează reducerea consumului de apă și aplicarea de soluții circulare pentru întreprinderi, parteneriate public-privat în domeniul cercetării și inovării sau furnizarea de dispozitive digitale pentru școli, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi contracționistă cu 2,3 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Cehiei vor scădea cu 1,1 % în 2024, situându-se sub rata maximă de creștere recomandată. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net al măsurilor de sprijin în domeniul energiei este estimat la 1,2 % din PIB în 2023 și previzionat la -0,2 % în 2024 și la 0,0 % în 2025. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste proiecții ar implica o ajustare bugetară de 1,4 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național oferă o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 2,2 % din PIB în anul respectiv. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei vor fi eliminate treptat, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru este în concordanță cu

recomandările Consiliului. Mai mult, se preconizează că economiile aferente vor fi utilizate pe deplin pentru a reduce deficitul public. Acest lucru este, de asemenea, în conformitate cu recomandarea Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor scădea la 4,2 % din PIB în 2024, de la 4,4 % din PIB în 2023. Această scădere este determinată de încheierea perioadei de programare 2014-2020 a fondurilor structurale ale UE, pentru care fondurile au fost disponibile până în 2023. Ținând seama de acest factor suplimentar, se constată că investițiile publice din 2024 respectă recomandarea Consiliului. În schimb, conform proiecțiilor, cheltuielile publice finanțate din venituri obținute din fonduri UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor scădea la 1,0 % din PIB în 2024, de la 1,1 % din PIB în 2023. Această scădere este determinată de încheierea perioadei de programare 2014-2020 a fondurilor structurale ale UE, pentru care fondurile au fost disponibile până în 2023.

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. Datoria publică a crescut de la 37,7 % din PIB la sfârșitul anului 2020 la 42 % din PIB la sfârșitul anului 2021. Acesta a crescut în continuare până la 44,2 % din PIB la sfârșitul anului 2022, înainte de a scădea ușor la 44,0 % în 2023. Se estimează că va ajunge la 45,2 % la sfârșitul anului 2024 și, respectiv, la 45,5 % la sfârșitul anului 2025.

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri medii pe termen mediu. Conform proiecției de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice va crește ușor până la 48 % din PIB în 2034. Traectoria de referință a datoriei este relativ sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există o probabilitate scăzută ca ponderea datoriei în 2028 să fie mai mare decât în 2023.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor sunt asociați cu majorarea recentă a ratelor dobânzii și cu ponderea semnificativă a datoriei pe termen scurt. Pe de altă parte, printre factorii de atenuare a riscurilor se numără stabilitatea scadenței datoriei din ultimii ani, sursele de finanțare relativ stabile (cu o bază diversificată și amplă a investitorilor) și moneda în care este denominată datoria.

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Cehiei este în curs, însă finalizarea la timp necesită eforturi sporite.

Cadrul bugetar național. Responsabilitățile instituțiilor fiscal-bugetare independente sunt îndeplinite de două organisme stabilite prin lege, Consiliul bugetar și Comisia pentru previziuni bugetare. În același timp, este în continuare loc pentru îmbunătățirea accesului instituției la informații și la sarcinile de evaluare. Unele practici bugetare din Cehia (de exemplu, modificările parametrilor care stau la baza normelor bugetare și utilizarea entităților de stat în afara bugetului obișnuit) tind să slăbească cadrul bugetar.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 1,0 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,2 % din PIB în 2022, cu 0,1 puncte procentuale mai mult decât în 2019. Potrivit estimărilor preliminare furnizate de Cehia, cheltuielile pentru apărare au crescut cu 0,3 puncte procentuale din PIB în 2023 (nu este furnizată o cifră specifică privind investițiile în domeniul apărării).

Alți factori invocați de statul membru: Cehia a prezentat faptul că a luat măsuri de consolidare în 2024, cu un impact total de aproximativ 1,5 % din PIB. Potrivit Cehiei, aceste măsuri ar trebui să se traducă printr-o reducere de la an la an a deficitului la 2,3 % din PIB, și anume cu mult sub 3 % din PIB în 2024.

ESTONIA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. PIB-ul real a scăzut cu 1,0 % în 2020. După o expansiune de 7,2 % în 2021, PIB-ul real s-a contractat cu 0,5 % în 2022 și chiar mai mult în 2023 (cu 3,0 %). Se preconizează că acesta se va contracta cu 0,5 % în 2024, conducând la o perioadă de trei ani de recesiune a economiei. Se preconizează o creștere pozitivă de 3,1 % numai începând din 2025. Se estimează că scăderea din 2024 va fi determinată în principal de reducerea atât a consumului privat, cât și a consumului public.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a scăzut de la 5,4 % în 2020 la 2,5 % din PIB în 2021 și la 1,0 % în 2022, înainte de a crește la 3,4 % din PIB în 2023, nivel la care se preconizează că va rămâne și în 2024. În 2025, se preconizează că deficitul va crește la 4,3 % din PIB. După ce au crescut la 5,7 % din PIB în 2020, investițiile publice au scăzut la 5,6 % din PIB în 2021 și la 5,1 % în 2022, înainte de a crește la 6,3 % în 2023, nivelul fiind întotdeauna mai mare decât deficitul public din aceiași ani. Se preconizează că acestea vor crește în continuare la 7,0 % din PIB în 2024 și vor scădea ușor la 6,9 % în 2025, nivelul lor rămânând mai mare decât deficitul public în ambii ani.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost expansionistă, cu 1,6 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 a avut o contribuție expansionistă la orientarea bugetară de 1,0 % din PIB. Aceasta include reducerea cu 0,1 % din PIB a costului măsurilor de sprijin de urgență specifice pentru gospodăriile și întreprinderile cele mai vulnerabile în fața creșterii prețurilor la energie. Sunt incluse, de asemenea, costurile mai mari legate de protecția temporară oferită persoanelor strămutate din Ucraina (de 0,2 % din PIB). Contribuția expansionistă a cheltuielilor primare curente nete finanțate la nivel național în 2023 se datorează, prin urmare, doar parțial sprijinului acordat persoanelor care fug din Ucraina. Creșterea expansionistă a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) a fost determinată de creșterea cheltuielilor salariale din sectorul public și a pensiilor, combinată cu noi programe permanente de cheltuieli pentru apărare, educație și alocații pentru copii, care nu au fost însoțite de creșteri proporționale pe partea de venituri. În concluzie, creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în 2023 nu a fost în concordanță cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 1,4 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 5,8 % din PIB în 2023, cu o creștere anuală de 1,4 puncte procentuale față de 2022. Estonia a finanțat investiții suplimentare prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, inclusiv investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi dezvoltarea de servicii de evenimente și de portal digital pentru antreprenori, capitalizarea Fondului verde (care realizează investiții în fonduri cu capital de risc și investiții de capital în întreprinderi) și consolidarea rețelei de energie electrică pentru a crește capacitatea de producție de energie din surse regenerabile și pentru a se adapta la schimbările climatice, care sunt finanțate din Mecanismul de redresare și reziliență.

Conform estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi în linii mari neutră, situându-se la 0,1 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, soldul structural al Estoniei este estimat la -0,7 % din PIB în 2024 (de la -1,3 % în 2023), menținându-se astfel la nivelul obiectivului bugetar pe termen mediu al țării, și anume un sold

structural de -0,75 % din PIB. Prin urmare, se consideră că Estonia respectă recomandările Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 0,2 % din PIB în 2023 și previzionat la 0,0 % în 2024 și 2025. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei vor fi eliminate treptat, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru este în conformitate cu recomandarea Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor crește la 6,3 % din PIB în 2024, de la 5,8 % din PIB în 2023. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului.

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. După o scădere de la 18,6 % din PIB la sfârșitul anului 2020 la 17,8 % din PIB la sfârșitul anului 2021, datoria publică a crescut la 18,5 % din PIB la sfârșitul anului 2022 și la 19,6 % la sfârșitul anului 2023. Se preconizează că tendința ascendentă va continua, ponderea datoriei în PIB fiind estimată la 21,4 % la sfârșitul anului 2024 și la 24,6 % la sfârșitul anului 2025.

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri medii pe termen mediu. Conform proiecției de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice va crește până la aproximativ 27 % din PIB în 2034. Traectoria de referință a datoriei nu este sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există o probabilitate ridicată ca ponderea datoriei în 2028 să fie mai mare decât în 2023.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor sunt legați de creșterea recentă a ratelor dobânzilor, de ponderea datoriei pe termen scurt și de ponderea mare a datoriei publice deținute de nerezidenți. Pe de altă parte, printre factorii de atenuare a riscurilor se numără nevoile brute scăzute de finanțare și faptul că datoria publică globală încă scăzută este exprimată integral în euro.

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Estoniei este în curs.

Cadrul bugetar național. Cadrul bugetar național a făcut obiectul unei reforme cuprinzătoare în 2014, când a fost înființat Consiliul bugetar estonian. Piatra de temelie a cadrului bugetar național este regula soldului structural. Cadrul a fost modificat în 2017 și 2024, ultima modificare atenuând normele și permițând deficite structurale de până la 1 % din PIB, atât timp cât nivelul datoriei nu depășește 30 % din PIB. Consiliul bugetar estonian aprobă previziunile macroeconomice și bugetare și evaluează respectarea regulii soldului bugetar.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 2,2 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,7 % din PIB în 2022, cu 0,2 puncte procentuale mai mult decât în 2019. Conform estimărilor preliminare furnizate de Estonia, investițiile în domeniul apărării ar crește cu 0,45 % din PIB în 2023 și cu 0,44 % în 2024.

Alți factori invocați de statul membru. La 17 mai 2024, Estonia a furnizat factori relevanți suplimentari, care nu au fost încă menționați mai sus. Aceștia se referă la o contracție economică puternică de ordinul a 3 % în 2023 și la planurile de adoptare a unor măsuri bugetare suplimentare sub forma unor reduceri ale cheltuielilor care ar trebui să reducă deficitul sub 3 % din PIB în 2024. În plus, în urma scrisorii lor, autoritățile estoniene au informat Comisia că

guvernul a fost de acord și a trimis Parlamentului, la 5 iunie 2024, un buget suplimentar pentru 2024 (Legea privind bugetul suplimentar de stat pentru 2024 456 SE³⁵), care a trecut prima lectură în Parlament la 10 iunie, a doua la 14 iunie și se preconizează că va trece a treia lectură la 19 iunie. Se preconizează că acest buget suplimentar va reduce deficitul nominal cu 0,4 % din PIB (majoritatea fiind reduceri permanente ale cheltuielilor, dar incluzând și măsuri de creștere a veniturilor)³⁶.

MALTA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. PIB-ul real a scăzut cu 8,2 % în 2020. După o expansiune de 12,5 % în 2021, PIB-ul real a crescut cu 5,6 % în 2021 și cu 4,6 % în 2023. Se preconizează că acesta va crește cu 4,6 % în 2024 și cu 4,3 % în 2025. Se estimează că în 2024 creșterea economică va fi determinată, în principal, de consumul privat și de exporturile nete.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a depășit 3 % din PIB începând din 2020; acesta a scăzut de la 7,6 % în 2021 la 5,5 % din PIB în 2022 și la 4,9 % în 2023. Se preconizează că el va scădea în continuare la 4,3 % din PIB în 2024, respectiv la 3,9 % din PIB în 2025. După ce au atins 3,9 % din PIB în 2021, investițiile publice au scăzut la 3,4 % din PIB în 2022, înainte de a crește ușor la 3,5 % în 2023. Se estimează că acestea se vor ridica la 3,7 % din PIB în 2024 și la 3,9 % din PIB în 2025.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost contracționistă, cu 0,6 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. Creșterea, în 2023, a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (exceptând măsurile discreționare privind veniturile) a avut o contribuție contracționistă de 1,6 % din PIB la orientarea bugetară. Aceasta include majorarea cu mai puțin de 0,1 % din PIB a costului măsurilor de sprijin de urgență specifice care au vizat gospodăriile și întreprinderile cele mai vulnerabile la creșterea prețurilor la energie. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în 2023 a fost în concordanță cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,9 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 2,6 % din PIB în 2023, ceea ce reprezintă o creștere de 0,1 puncte procentuale în comparație cu 2022. Malta a finanțat investiții suplimentare prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, inclusiv investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi renovarea clădirilor private și publice, inclusiv a spitalelor și a școlilor, electrificarea sectorului transporturilor și proiecte legate de digitalizarea administrației publice și a sectorului privat, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi contracționistă cu 1,3 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Maltei vor crește cu 5,5 % în 2024, situându-se sub rata maximă de creștere recomandată. Cu toate acestea, în 2023, cheltuielile nete au fost mai mari decât se preconizase la momentul recomandării (cu 0,8 % din PIB). Prin urmare, întrucât recomandarea pentru 2024 a fost formulată ca rată de creștere, evaluarea conformității trebuie să ia în considerare și efectul de bază din 2023. În cazul în care cheltuielile nete din 2023 ar fi

³⁵ <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/a17529fc-9cd3-46a0-bc61-2f0ef5c7edb4/2024.-aasta-lisaeelarve-seadus/>.

³⁶ La momentul publicării prezentului raport, există schimburi între biroul național de statistică estonian și Eurostat cu privire la momentul înregistrării cheltuielilor militare. O decizie independentă a Eurostat cu privire la această chestiune este în curs de adoptare.

fost aceleași cu cele preconizate la momentul recomandării, rata de creștere rezultată a cheltuielilor nete în 2024 ar fi depășit rata de creștere recomandată, cu 0,7 % din PIB. Prin urmare, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național sunt evaluate ca afectate de riscul de a nu fi pe deplin în concordanță cu recomandarea. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 1,7 % din PIB în 2023 și previzionat la 2,0 % în 2024 și la 1,0 % în 2025. Nu se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei vor fi eliminate treptat, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului. În consecință, nu există economii aferente care să fie utilizate pentru reducerea deficitului public, astfel cum a recomandat Consiliul. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor crește la 2,8 % din PIB în 2024, de la 2,6 % din PIB în 2023. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. În schimb, conform proiecțiilor, cheltuielile publice finanțate din venituri obținute din fonduri ale UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor rămâne stabile la 0,9 % din PIB în 2024.

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. Datoria publică a crescut de la 52,2 % din PIB la sfârșitul anului 2020 la 53,9 % la sfârșitul anului 2021, înainte de a scădea la 51,6 % din PIB la sfârșitul anului 2022 și, respectiv, la 50,4 % la sfârșitul anului 2023. Se preconizează că aceasta va crește la 52,0 % din PIB la sfârșitul anului 2024 și la 52,6 % la sfârșitul anului 2025.

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri medii pe termen mediu. Conform proiecției de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice va continua să crească până la 56 % din PIB în 2034. Traectoria de referință a datoriei nu este sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există, în general, o sensibilitate medie a proiecțiilor la evenimente neprevăzute plauzibile.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor sunt legați de ponderea ridicată a datoriei pe termen scurt. Pe de altă parte, printre factorii de atenuare a riscurilor se numără ponderea ridicată a datoriei deținute la nivel național, precum și scăderea bruscă atât a ponderii datoriei brute, cât și a ponderii datoriei nete în perioada 2010-2022.

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Maltei este în curs.

Cadrul bugetar național. Consiliul consultativ fiscal maltez este o mică instituție fiscal-bugetară independentă. Legea privind responsabilitatea bugetară din 2014 prevede ca bugetul public general în termeni structurali să fie echilibrat sau excedentar și ca ponderea datoriei publice să fie menținută sub 60 % sau să scadă dacă este mai mare. Strategia bugetară pe termen mediu a Maltei stabilește obiectivele bugetare, prioritățile strategice și țințele bugetare orientative ale guvernului, împreună cu o descriere a ipotezelor care stau la baza acestora. În general, Malta dispune de un cadru bugetar relativ solid.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 0,5 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,1 % din PIB în 2022, cu 0,1 puncte procentuale mai puțin decât în 2019.

Alți factori invocați de statul membru. La 16 mai 2024, Malta a furnizat un factor relevant suplimentar nemenționat mai sus, legat în speță de costurile restructurării companiei aeriene naționale estimate la 0,7 % din PIB în 2023.

POLONIA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. PIB-ul real a scăzut cu 2,0 % în 2020. După o expansiune de 6,9 % în 2021, PIB-ul real a crescut cu 5,6 % în 2022 și cu 0,2 % în 2023. Se preconizează că acesta va crește cu 2,8 % în 2024 și cu 3,4 % în 2025. Se estimează că în 2024 creșterea va fi determinată în principal atât de consumul privat, cât și de consumul public.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a crescut de la 1,8 % din PIB în 2021 la 3,4 % din PIB în 2022 și la 5,1 % din PIB în 2023. Conform proiecțiilor, acesta va fi de 5,4 % din PIB în 2024 și, respectiv, de 4,6 % din PIB în 2025. Investițiile publice au scăzut la 3,8 % din PIB în 2022, de la 4,1 % din PIB în 2021, înainte de a crește la 5,0 % în 2023. Se preconizează că acestea vor crește la 5,1 % din PIB în 2024 și la 5,4 % din PIB în 2025, fiind mai mari decât deficitul public din ultimul an.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost expansionistă, cu 0,8 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 a avut o contribuție în linii mari neutră la orientarea bugetară de 0,0 % din PIB, fiind în concordanță cu recomandarea Consiliului. Contribuția în linii mari neutră a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național s-a datorat costurilor reduse ale măsurilor de sprijin de urgență (specifice și nespecifice) pentru gospodării și întreprinderi adoptate ca reacție la creșterile prețurilor la energie (cu 1,2 puncte procentuale din PIB). Principalii factori de creștere a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile privind veniturile) au fost creșterea salariilor din sectorul public și a pensiilor. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 1,5 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 3,8 % din PIB în 2023, cu o creștere anuală de 0,8 puncte procentuale față de 2022. Polonia a finanțat investiții suplimentare prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, menținând investițiile finanțate la nivel național. Polonia a finanțat investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi sprijinul pentru rețelele de transport și distribuție și implementarea surselor regenerabile de energie, pentru centralele eoliene offshore și pentru renovarea eficientă din punct de vedere energetic a clădirilor și pentru mobilitatea verde și inteligență, care sunt finanțate din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi expansionistă cu 2,4 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Poloniei vor crește cu 12,8 % în 2024, situându-se peste rata maximă de creștere recomandată. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 0,6 % din PIB în 2023 și previzionat la 0,5 % în 2024 și la mai puțin de 0,1 % în 2025. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste proiecții ar implica o ajustare bugetară de 0,2 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național oferă o contribuție expansionistă la orientarea bugetară de 2,0 % din PIB în anul respectiv. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei nu vor fi eliminate cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru riscă să nu fie

în concordanță cu recomandările Consiliului. În plus, se preconizează că economiile aferente nu vor fi utilizate pentru a reduce deficitul public. Acest lucru riscă, de asemenea, să nu fie în concordanță cu recomandarea Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor crește la 4,0 % din PIB în 2024, de la 3,8 % din PIB în 2023. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. În schimb, conform proiecțiilor, cheltuielile publice finanțate din venituri obținute din fonduri UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor crește la 1,9 % din PIB în 2024, de la 1,5 % din PIB în 2023.

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. Datoria publică a scăzut de la 57,2 % din PIB la sfârșitul anului 2020 la 53,6 % la sfârșitul anului 2021 și la 49,2 % la sfârșitul anului 2022. Aceasta a crescut la 49,6 % din PIB în 2023 și se preconizează că va crește în continuare la 53,7 % din PIB la sfârșitul anului 2024 și, respectiv, la 57,7 % din PIB la sfârșitul anului 2025.

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri ridicate pe termen mediu. Conform proiecțiilor de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice va continua să crească până la aproximativ 85 % din PIB în 2034. Traectoria datoriei este relativ sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există o probabilitate moderată ca ponderea datoriei să fie mai mare în 2028 decât în 2023.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor sunt asociați cu majorarea recentă a ratelor dobânzii. Pe de altă parte, printre factorii de atenuare a riscurilor se numără surse de finanțare relativ stabile (cu o bază mare de investitori naționali) și moneda în care este denominată datoria (aproximativ trei sferturi din datoria restantă este denominată în moneda locală).

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Poloniei este în curs, însă finalizarea la timp necesită eforturi sporite.

Cadrul bugetar național. Cadrul bugetar din Polonia a fost consolidat în ultimii doi ani, inclusiv prin măsuri incluse în Planul de redresare și reziliență. Normele bugetare numerice rămân în centrul cadrului. În timp ce plafoanele datoriei prevăzute în Constituție acoperă administrația centrală, o normă separată privind datoria se referă la unitățile administrației locale. Regula de stabilizare a cheltuielilor a fost consolidată recent prin includerea unor unități suplimentare și a unor fonduri cu scop special, iar guvernul a propus ajustări pentru a o alinia la cerințele reformate ale UE. Guvernul intenționează, de asemenea, să instituie un Consiliu bugetar independent care să reunească monitorizarea normelor bugetare și a altor responsabilități relevante, care sunt în prezent dispersate la nivelul mai multor organisme.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 1,6 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,3 % din PIB în 2022, rămânând neschimbate în comparație cu 2019. Conform estimărilor preliminare furnizate de Polonia, cheltuielile militare totale COFOG în 2023 s-au ridicat la 2,1 % din PIB, incluzând livrările de echipamente militare și alte investiții militare estimate la 0,7 % din PIB. Potrivit Poloniei, întrucât normele contabile înregistrează cheltuielile militare nu la momentul plății, ci la livrare, cheltuielile militare actuale ridicate, bazate pe numerar, vor apărea în termeni de angajamente în anii următori, când sunt livrate echipamentele militare. În mod concret,

conform previziunilor Poloniei, cheltuielile pentru apărare se vor dubla în următorii patru ani, deoarece se estimează că vor atinge 2,8 % din PIB în 2024, 3,2 % din PIB în 2025, 3,7 % din PIB în 2026, 4,3 % din PIB în 2027 și 4,1 % din PIB în 2028.

Alți factori invocați de statul membru. La 17 mai 2024, Polonia a furnizat factori relevanți suplimentari care nu au fost deja menționați mai sus, și anume informații privind impactul bugetar al consolidării frontierei externe a UE cu Rusia, Belarus și Ucraina (0,3 % din PIB) și sprijinul extraordinar pentru fermieri (0,4 % din PIB). În plus, Polonia subliniază că cheltuiește cea mai mare sumă pentru apărare în rândul statelor membre ale UE, servind astfel obiectivului mai larg de a consolida securitatea Europei și de a contribui la asigurarea unui bun public comun pentru europeni. Polonia și-a confirmat, de asemenea, angajamentul față de disciplina fiscală și față de menținerea ponderii datoriei sub 60 %. La 30 aprilie 2024, guvernul a adoptat Planul financiar multianual al statului pentru perioada 2024-2027, cu un angajament de consolidare fiscală de cel puțin 0,5 % din PIB pe an; deficitul ar urma să scadă treptat de la 5,1 % din PIB în 2024 la 4,6 % în 2025, 4,0 % în 2026, 3,5 % în 2027 și 2,9 % în 2028.

SLOVENIA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. PIB-ul real a scăzut cu 4,2 % în 2020. După o expansiune de 8,2 % în 2021, PIB-ul real a crescut cu 2,5 % în 2022 și cu 1,6 % în 2023. Se preconizează că acesta va crește cu 2,3 % în 2024 și cu 2,6 % în 2025. Se estimează că în 2024 creșterea va fi determinată în principal de consumul public și de stocuri.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a scăzut de la 4,6 % în 2021 la 3,0 % din PIB în 2022 și la 2,5 % în 2023. Se preconizează că acesta se va ridica la 2,8 % din PIB în 2024 și, respectiv, la 2,2 % din PIB în 2025. După ce au crescut la 4,7 % din PIB în 2021 și la 5,4 % în 2022, investițiile publice au scăzut ușor la 5,3 % din PIB în 2023. Se preconizează că acestea vor crește la 5,8 % din PIB în 2024, înainte de a scădea ușor la 5,4 % din PIB în 2025. Începând din 2021, investițiile publice au fost mai mari decât deficitul public.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost contracționistă, cu 0,5 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 a avut o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 0,4 % din PIB. Aceasta include reducerea cu 0,3 % din PIB a costului măsurilor de sprijin de urgență specifice pentru gospodăriile și întreprinderile cele mai vulnerabile în fața creșterii prețurilor la energie. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în 2023 a fost în concordanță cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 1,3 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 4,6 % din PIB în 2023, ceea ce reprezintă o scădere anuală de 0,2 puncte procentuale în comparație cu 2022. Slovenia a finanțat investiții suplimentare prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, inclusiv investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, de exemplu în infrastructura feroviară, în sursele regenerabile de energie și în prevenirea dezastrelor naturale, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi contracționistă cu 0,2 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Sloveniei vor crește cu 5,6 % în 2024, situându-se peste rata maximă de creștere recomandată. Acest lucru riscă să nu fie de deplin în concordanță cu recomandările Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul

bugetar net ⁽³⁷⁾ al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 1,4 % din PIB în 2023 și previzionat la 0,1 % în 2024 și la 0,0 % în 2025. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste proiecții ar implica o ajustare bugetară de 1,3 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național oferă o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 0,1 % din PIB în anul respectiv. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei vor fi eliminate treptat, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. Cu toate acestea, nu se preconizează că economiile aferente vor fi utilizate pe deplin pentru a reduce deficitul public. Acest lucru riscă să nu fie în conformitate cu recomandarea Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor crește la 5,3 % din PIB în 2024 (de la 4,6 % din PIB în 2023). Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. În schimb, conform proiecțiilor, cheltuielile publice finanțate din venituri obținute din fonduri ale UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor rămâne stabile la 1,3 % din PIB în 2024, față de 1,3 % din PIB în 2023.

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. Datoria publică a scăzut de la 79,6 % la sfârșitul anului 2020 la 74,4 % din PIB la sfârșitul anului 2021. Acesta a continuat să scadă la 72,5 % din PIB la sfârșitul anului 2022 și, respectiv, la 69,2 % la sfârșitul anului 2023. Se estimează că va ajunge la 68,1 % la sfârșitul anului 2024 și, respectiv, la 66,4 % la sfârșitul anului 2025.

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri medii pe termen mediu. Conform proiecției de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice va crește până la aproximativ 74 % din PIB în 2034. Traectoria de referință a datoriei este relativ sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există o probabilitate moderată ca ponderea datoriei în 2028 să fie mai mare decât în 2023.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor sunt legați de creșterea recentă a ratelor dobânzilor și de ponderea mare a datoriei publice deținute de nerezidenți. În plus, riscurile decurg din sectorul locuințelor din cauza creșterii rapide a prețurilor locuințelor. Pe de altă parte, printre factorii de atenuare a riscurilor se numără stabilizarea scadenței datoriei la niveluri ridicate în ultimii ani și surse de finanțare relativ stabile, cu o bază diversificată și mare de investitori și o pondere ridicată a datoriei deținute de banca centrală națională.

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Sloveniei este în curs, însă finalizarea la timp necesită eforturi sporite.

Cadrul bugetar național. Consiliul bugetar sloven este una dintre cele două instituții fiscal-bugetare independente ale Sloveniei și se axează pe monitorizarea respectării normelor bugetare și pe evaluarea previziunilor bugetare ale guvernului. Slovenia dispune de o normă bugetară care vizează soldul structural, însă nu există nicio normă care să limiteze datoria publică la nivel național. Planul bugetar pe termen mediu este detaliat și acoperă o mare parte

⁽³⁷⁾ Această cifră reprezintă nivelul costului bugetar anual al măsurilor respective incluzând veniturile și cheltuielile și excluzând, după caz, veniturile provenite din impozitele pe profiturile excepționale ale furnizorilor de energie.

a administrației publice, însă caracterul obligatoriu al planului și legătura sa cu bugetul anual nu sunt deosebit de puternice: în fiecare an, pot fi introduse noi cifre pentru toți anii vizați de plan, iar bugetele anuale se pot abate de la planurile pe termen mediu adoptate anterior.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 1,2 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,1 % din PIB în 2022, rămânând neschimbate în comparație cu 2019. Conform estimărilor preliminare furnizate de Slovenia, investițiile în domeniul apărării ar crește cu 0,1 % din PIB în 2023 și cu încă 0,25 % în 2024.

Alți factori invocați de statul membru. La 16 mai 2024, Slovenia a furnizat un factor relevant suplimentar care nu a fost deja menționat mai sus, și anume impactul bugetar al inundațiilor din 2023. Aceasta a constat în acordarea de asistență imediată celor afectați de inundații și în măsuri cuprinzătoare de reconstrucție, dezvoltare și protecție împotriva inundațiilor și a alunecărilor de teren. Cheltuielile legate de dezastru au fost mai mici decât se preconizase în 2023 și se estimează că vor reprezenta 1,7 % din PIB în 2024. Potrivit Sloveniei, măsurile de redresare în caz de dezastru care s-au ridicat în 2024 ar trebui considerate ca fiind punctuale³⁸. Slovenia se referă, de asemenea, la planurile guvernului de a reduce deficitul și datoria publică în următorii ani. Se preconizează că deficitul va scădea sub valoarea de referință de 3 % din PIB în 2025 și va continua să scadă până la 1,9 % din PIB în 2027. De asemenea, se preconizează că datoria publică va scădea în această perioadă, de la 69,2 % din PIB în 2023 la 64,3 % din PIB în 2027.

SLOVACIA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. PIB-ul real a scăzut cu 3,3 % în 2020. După o creștere de 4,8 % în 2021, PIB-ul real a crescut cu 1,9 % în 2022 și cu 1,6 % în 2023. Se preconizează că acesta va crește cu 2,2 % în 2024 și cu 2,9 % în 2025. Se estimează că în 2024 creșterea va fi determinată în principal de stocuri și de consumul public.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a scăzut de la 5,2 % din PIB în 2021 la 1,7 % din PIB în 2022, înainte de a crește la 4,9 % în 2023. Se preconizează că acesta va crește în continuare la 5,9 % în 2024 și va scădea ușor la 5,4 % din PIB în 2025. După ce au atins 3,1 % din PIB atât în 2021, cât și în 2022, investițiile publice au crescut la 4,7 % din PIB în 2023. Se preconizează că acestea vor scădea la 4,1 % din PIB în 2024, înainte de a crește la 4,5 % din PIB în 2025.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost expansionistă, cu 6,1 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 a avut o contribuție expansionistă la orientarea bugetară de 3,8 % din PIB. Aceasta include reducerea cu 0,2 % din PIB a costului măsurilor de sprijin de urgență specifice pentru gospodăriile și întreprinderile cele mai vulnerabile în fața creșterii prețurilor la energie. Sunt incluse, de asemenea, costurile mai mici legate de protecția temporară oferită persoanelor strămutate din Ucraina (0,1 % din PIB). Prin urmare, contribuția expansionistă a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în exces față de creșterea potențială a producției pe termen mediu nu s-a datorat sprijinului de urgență specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile la creșterile prețurilor la energie și persoanelor care fug din Ucraina. Creșterea expansionistă a

³⁸ Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024 pentru Slovenia, cheltuielile finanțate la nivel național pentru reconstrucție după inundațiile din august 2023 se ridică la 0,7 % din PIB.

cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) s-a datorat măsurilor nespecifice de urgență în domeniul energiei, creșterii permanente a salariilor din sectorul public și a prestațiilor sociale, creșterii cheltuielilor cu asistența medicală și reducerii cotei de TVA pentru anumite articole. În concluzie, creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în 2023 nu a fost în concordanță cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 3,2 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 3,2 % din PIB în 2023, ceea ce reprezintă o creștere anuală de 0,8 puncte procentuale în comparație cu 2022. Slovacia a finanțat investiții suplimentare prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, inclusiv investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi investiții în infrastructura energetică și în transporturi cu emisii zero și eficiența energetică a clădirilor, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi contracționistă cu 1,4 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Slovaciei vor crește cu 6,2 % în 2024, situându-se peste rata maximă de creștere recomandată. Acest lucru riscă să nu fie de deplin în concordanță cu recomandările Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 2,1 % din PIB în 2023 și previzionat la 0,4 % în 2024 și la 0,0 % în 2025. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste proiecții ar implica o ajustare bugetară de 1,7 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național³⁹ furnizează o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 0,2 % din PIB în anul respectiv. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei nu vor fi eliminate cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului. Mai mult, se preconizează că economiile aferente nu vor fi utilizate pe deplin pentru a reduce deficitul public. Acest lucru riscă, de asemenea, să nu fie în concordanță cu recomandarea Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor scădea la 3,0 % din PIB în 2024, de la 3,2 % din PIB în 2023. Această scădere este determinată de încheierea perioadei de programare 2014-2020 a fondurilor structurale ale UE, pentru care fondurile au fost disponibile până în 2023. Acest lucru este determinat și de amânarea livrării de echipamente militare până în 2025. Ținând seama de acești factori suplimentari, se constată că investițiile publice din 2024 respectă recomandarea Consiliului. În schimb, conform proiecțiilor, cheltuielile publice finanțate din venituri obținute din fonduri UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor scădea la 2,0 % din PIB în 2024, de la 3,2 % din PIB în 2023. Această scădere este determinată de încheierea perioadei de programare 2014-2020 a fondurilor structurale ale UE, pentru care fondurile au fost disponibile până în 2023.

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. Datoria publică a crescut de la 58,8 % din PIB la sfârșitul anului 2020 la 61,1 % la sfârșitul anului 2021, apoi a scăzut la 57,7 % din PIB la sfârșitul anului 2022 și la 56,0 % la sfârșitul anului 2023. Se

³⁹ Această contribuție este măsurată ca variație a cheltuielilor publice primare, (i) fără impactul bugetar incremental al măsurilor discreționare privind veniturile, (ii) fără cheltuielile punctuale, (iii) fără cheltuielile ciclice cu șomajul și (iv) fără cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE, în raport cu rata de creștere potențială medie a PIB-ului nominal pe termen mediu (pe 10 ani), exprimată ca raport cu PIB-ul nominal.

preconizează că aceasta va crește la 58,5 % la sfârșitul anului 2024 și, respectiv, la 59,9 % la sfârșitul anului 2025.

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri ridicate pe termen mediu. Conform proiecțiilor de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice va continua să crească în următorii ani, ajungând la aproximativ 106 % din PIB în 2034. Traectoria de referință a datoriei este sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există o probabilitate moderată ca ponderea datoriei să fie mai mare în 2028 decât în 2023.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor sunt legați de poziția investițională internațională netă negativă a Slovaciei. Pe de altă parte, factorii de atenuare a riscurilor sunt legați de structura datoriei. În special, ponderea scăzută a datoriei publice pe termen scurt și faptul că întreaga datorie publică este exprimată în euro (excluzând astfel riscurile valutare) contribuie la atenuarea riscurilor legate de sustenabilitatea datoriei.

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Slovaciei este în curs, însă finalizarea la timp necesită eforturi sporite.

Evaluarea în cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice. Slovacia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, Slovacia se confruntă cu vulnerabilități legate de competitivitatea costurilor, echilibrul extern, piața locuințelor și datoria gospodăriilor, iar măsurile de politică nu au fost adoptate.

Cadrul bugetar național. Consiliul slovac pentru responsabilitatea bugetară (CBR) are un mandat amplu și o prezență largă în mass-media, dar dialogul său cu guvernul și parlamentul nu este deosebit de puternic. Constituția Slovaciei și legile însoțitoare au introdus o regulă a echilibrului bugetar în termeni structurali și o regulă privind datoria, ambele vizând administrația publică, precum și o regulă a echilibrului bugetar și o regulă privind datoria care se aplică administrațiilor locale. Slovacia a instituit, de asemenea, o strategie bugetară pe termen mediu care prezintă obiectivele bugetare și prioritățile pe termen mediu ale guvernului pe o perioadă de trei ani și care urmează unei perioade orientative de planificare continuă. În ansamblu, Slovacia dispune de un cadru bugetar național destul de solid.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 1,5 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,2 % din PIB în 2022, rămânând neschimbate în comparație cu 2019. Potrivit informațiilor preliminare furnizate de Slovacia, investițiile în domeniul apărării ar crește ca urmare a livrărilor de echipamente militare.

Alți factori invocați de statul membru. La 16 mai 2024, Slovacia a furnizat un factor relevant suplimentar care nu a fost deja menționat mai sus, și anume creșterea recentă a cheltuielilor cu dobânzile. Slovacia și-a confirmat, de asemenea, angajamentul de a reduce deficitul global cu 1 punct procentual pe an începând cu 2025.

FINLANDA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. PIB-ul real a scăzut cu 2,4 % în 2020. După o creștere de 2,8 % în 2021, PIB-ul real a crescut cu 1,3 % în 2022 și apoi a scăzut cu 1,0 % în 2023. Se preconizează că producția va rămâne aproape neschimbată în 2024 și va crește cu 1,4 % în 2025. Se estimează că în 2024 creșterea economică va fi determinată, în principal, de consumul privat și de investiții.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a scăzut de la 2,8 % în 2021 la 0,4 % din PIB în 2022, înainte de a crește la 2,7 % în 2023. Se preconizează că acesta se va situa la 3,4 % în 2024 și la 2,8 % în 2025. Investițiile publice s-au situat la 4,2 % din PIB în 2021 și 2022 și au scăzut ușor la 4,0 % în 2023. Conform proiecțiilor, acestea vor crește la 4,1 % din PIB în 2024 și apoi vor crește la 4,5 % în 2025, fiind peste nivelul deficitului public pentru al cincilea an consecutiv începând din 2021.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost expansionistă, cu 0,9 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 a avut o contribuție expansionistă la orientarea bugetară de 0,8 % din PIB. Sunt incluse costurile mai mari legate de protecția temporară oferită persoanelor strămutate din Ucraina (de 0,2 % din PIB). Contribuția expansionistă a cheltuielilor primare curente nete finanțate la nivel național în 2023 se datorează, prin urmare, doar parțial persoanelor care fug din Ucraina. Creșterea expansionistă a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) a fost, de asemenea, determinată de creșterea continuă și rapidă a prețurilor și a costurilor – în special a celor aferente serviciilor achiziționate și a cheltuielilor cu personalul din administrația locală, precum și de creșterea cheltuielilor legate de măsurile de pregătire care au fost luate ca răspuns la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. În concluzie, creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în 2023 nu a fost în concordanță cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi ale Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,4 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 4,0 % din PIB în 2023, ceea ce reprezintă o scădere de 0,2 puncte procentuale în comparație cu 2022. Finlanda a finanțat investiții suplimentare prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, inclusiv investiții publice pentru dubla tranziție verde și digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi infrastructura pentru energia din surse regenerabile și hidrogenul cu emisii scăzute, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi expansionistă cu 0,7 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, cheltuielile primare nete ale Finlandei finanțate la nivel național vor crește cu 4,0 % în 2024, situându-se peste rata maximă de creștere recomandată. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 0,2 % din PIB în 2023 și previzionat la 0,0 % în 2024 și 2025. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste proiecții ar implica o ajustare bugetară de 0,2 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național oferă o contribuție expansionistă la orientarea bugetară de 0,7 % din PIB în anul respectiv. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei vor fi eliminate treptat, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. Cu toate acestea, se preconizează că economiile aferente nu vor fi utilizate pe deplin pentru a reduce deficitul public. Acest lucru riscă să nu fie în conformitate

cu recomandarea Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor crește la 4,1 % din PIB în 2024, de la 4,0 % din PIB în 2023. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. În schimb, conform proiecțiilor, cheltuielile publice finanțate din venituri obținute din fonduri ale UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor rămâne stabile la 0,4 % din PIB în 2024.

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. Datoria publică a scăzut de la 74,7 % din PIB la sfârșitul anului 2020 la 72,6 % la sfârșitul anului 2021 și apoi a crescut treptat, situându-se la 73,5 % din PIB la sfârșitul anului 2022 și la 75,8 % din PIB la sfârșitul anului 2023. Se preconizează că aceasta va crește în continuare la 80,5 % la sfârșitul anului 2024 și la 82,4 % din PIB la sfârșitul anului 2025.

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri ridicate pe termen mediu. Conform proiecției de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice va continua să crească până la aproximativ 96 % din PIB în 2034. Traectoria de referință a datoriei este sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există o probabilitate ridicată ca ponderea datoriei în 2028 să fie mai mare decât în 2023.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor sunt legați de recenta creștere a ratelor dobânzii, de ponderea datoriei publice pe termen scurt și de riscurile generate de piața imobiliară și piața locuințelor. Pe de altă parte, printre factorii de atenuare a riscurilor se numără prelungirea scadenței datoriei în ultimii ani, sursele de finanțare relativ stabile (cu o bază diversificată și amplă a investitorilor) și ponderea foarte mare a datoriei denominate în euro.

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Finlandei este întârziată.

Cadrul bugetar național. Finlanda a introdus o regulă a echilibrului bugetar în termeni structurali care vizează administrația publică, în timp ce o regulă privind datoria este mai degrabă stabilită prin acord politic. Regulile echilibrului bugetar, stabilite prin acord politic, reglementează și administrațiile locale și sectorul securității sociale. De asemenea, există și o regulă obligatorie de cheltuieli: la începutul legislaturii parlamentare, guvernul decide cu privire la limitele cheltuielilor și la normele care reglementează procedura pentru întreaga legislatură de 4 ani. Finlanda a instituit, de asemenea, o strategie bugetară pe termen mediu care prezintă obiectivele bugetare și prioritățile pe termen mediu ale guvernului, care urmează o perioadă de planificare continuă. În general, Finlanda dispune de un cadru bugetar relativ solid.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 1,3 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,3 % din PIB în 2022, cu 0,1 puncte procentuale mai mult decât în 2019. Conform estimărilor preliminare furnizate de Finlanda, investițiile în domeniul apărării ar crește cu aproximativ 0,5 % din PIB în 2024, reflectând investiții substanțiale în domeniul apărării, precum și investiții de înlocuire în materiale de apărare datorită asistenței acordate Ucrainei; cu toate acestea, potrivit Finlandei, este probabil ca o parte din aceste investiții, deși comparabile cu cele din domeniul apărării, să fie incluse într-o altă divizie COFOG (în special „Ordinea și siguranța publică”).

Alți factori invocați de statul membru. Analiza prezentată în secțiunile anterioare cuprinde deja factorii relevanți menționați de Finlanda la 17 mai 2024.

4.2.2. STATELE MEMBRE ÎN CAZUL CĂRORA NU POT FI LUAȚI ÎN CONSIDERARE FACTORI RELEVANȚI

BELGIA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. PIB-ul real a scăzut cu 5,3 % în 2020. După o expansiune de 6,9 % în 2021, PIB-ul real a crescut cu 3,0 % în 2022 și cu 1,4 % în 2023. Se așteaptă ca economia să crească cu 1,3 % în 2024 și cu 1,4 % în 2025. Se estimează că în 2024 creșterea economică va fi determinată, în principal, de consumul privat și de investiții.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a depășit 3 % din PIB începând din 2020; acesta a scăzut de la 5,4 % din PIB în 2021 la 3,6 % din PIB în 2022, înainte de a crește din nou până la 4,4 % din PIB în 2023. Se preconizează că acesta va rămâne la 4,4 % din PIB în 2024 și va crește la 4,7 % din PIB în 2025. Investițiile publice s-au ridicat la 2,8 % din PIB în 2021, înainte de a scădea la 2,7 % în 2022 și la 2,9 % în 2023. Se preconizează că acestea vor crește în continuare la 3,1 % din PIB în 2024 și apoi va scădea ușor la 2,9 % în 2025.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost expansionistă, cu 0,7 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 a avut o contribuție expansionistă la orientarea bugetară de 0,4 % din PIB. Aceasta include reducerea cu 0,1 % din PIB a costului măsurilor de sprijin de urgență specifice pentru gospodăriile și întreprinderile cele mai vulnerabile în fața creșterii prețurilor la energie. Prin urmare, creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în exces față de creșterea potențială a producției pe termen mediu nu s-a datorat sprijinului specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile la creșterile prețurilor la energie. Creșterea expansionistă a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) a fost determinată de creșterile permanente ale salariilor din sectorul public și ale prestațiilor sociale rezultate din mecanismul de indexare automată, de o reducere temporară a contribuțiilor sociale în sarcina angajatorilor în 2023 și de creșterea costurilor bugetare legate de îmbătrânirea demografică. În concluzie, creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în 2023 nu a fost în concordanță cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,3 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 2,8 % din PIB în 2023, ceea ce reprezintă o creștere de 0,1 puncte procentuale în comparație cu 2022. Belgia a finanțat investiții suplimentare prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, inclusiv investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi investiții în infrastructurile feroviare și pentru biciclete, renovarea clădirilor publice și infrastructura pe bază de hidrogen, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi contracționistă cu 0,1 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Belgiei vor crește cu 4 % în 2024, situându-se peste rata maximă de creștere recomandată. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul

bugetar net⁴⁰ al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 0,4 % din PIB în 2023 și previzionat la 0 % din PIB în 2024 și 2025. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste proiecții ar implica o ajustare bugetară de 0,4 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național oferă o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 0,1 % din PIB în anul respectiv. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei vor fi eliminate treptat, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. Cu toate acestea, se preconizează că economiile aferente nu vor fi utilizate pe deplin pentru a reduce deficitul public. Acest lucru riscă să nu fie în conformitate cu recomandarea Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor crește la 2,9 % din PIB în 2024, de la 2,8 % din PIB în 2023. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. În schimb, conform proiecțiilor, cheltuielile publice finanțate din venituri obținute din fonduri ale UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor rămâne stabile la 0,3 % din PIB în 2024.

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. Datoria publică a scăzut de la 111,9 % din PIB la sfârșitul anului 2020 la 107,9 % la sfârșitul anului 2021 și chiar la 104,3 % în 2022, înainte de a crește la 105,2 % la sfârșitul anului 2023. Se estimează că va ajunge la 105,0 % la sfârșitul anului 2024 și, respectiv, la 106,6 % la sfârșitul anului 2025.

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri ridicate pe termen mediu. Conform proiecției de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice va crește până la aproximativ 119 % din PIB în 2034. Traectoria de referință a datoriei este sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există o probabilitate ridicată ca ponderea datoriei în 2028 să fie mai mare decât în 2023.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor sunt legați de creșterea recentă a ratelor dobânzilor, de ponderea datoriei pe termen scurt, de nevoile de finanțare brute ridicate, de ponderea mare a datoriei publice deținute de nerezidenți și de lipsa de coordonare fiscală între diferitele niveluri ale administrației, mai multe dintre entitățile federate prezentând vulnerabilități specifice. Pe de altă parte, printre factorii de atenuare a riscurilor se numără prelungirea în ultimii ani a scadenței datoriei, ceea ce permite o transmitere mai treptată a ratelor tot mai mari ale dobânzii asupra sarcinii datoriei, relativa stabilitate a surselor de finanțare, cu o bază largă și diversificată de investitori, precum și faptul că datoria publică este denominată integral în euro.

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Cu toate acestea, punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Belgiei este întârziată semnificativ.

Cadrul bugetar național. Eficacitatea planificării pe termen mediu în Belgia rămâne slabă, iar coordonarea între nivelurile administrației este limitată. Consiliul Superior de Finanțe (HCF) nu este încă pe deplin operațional. Punerea în aplicare eficace a acordului de cooperare

⁴⁰ Această cifră reprezintă nivelul costului bugetar anual al măsurilor respective și include veniturile și cheltuielile și, după caz, exclude veniturile provenite din impozitele pe profiturile excepționale ale furnizorilor de energie.

din 2013 dintre toate nivelurile administrației privind definirea traiectoriilor bugetare multianuale și atribuirea către HCF a sarcinii de monitorizare a conformității rămâne incompletă. Acest lucru împiedică monitorizarea conformității și crește riscul de abatere de la traiectoria bugetară pe termen mediu. Normele fiscale din Belgia includ ținte privind cheltuielile cu asistența medicală la nivel federal și norme stricte stabilite pentru autoritățile locale. În pofida faptului că nivelul federal și regiunile reprezintă o parte importantă a cheltuielilor publice, există puține norme formale care reglementează aceste niveluri, principala excepție fiind ținta recentă de cheltuieli a Flandrei. În același timp, în planul său de redresare și reziliență, Belgia s-a angajat să efectueze analize ale cheltuielilor.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG⁴¹ publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 1 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,1 % din PIB în 2022, rămânând neschimbate în comparație cu 2019.

Alți factori invocați de statul membru. La 17 mai 2024, Belgia a furnizat factori relevanți suplimentari nemenționați mai sus, și anume eforturi recente de creștere a investițiilor publice pentru a accelera dubla tranziție verde și digitală (inclusiv prin punerea în aplicare a planului de redresare și reziliență) și pentru a intensifica cheltuielile pentru apărare; impactul inflației excepțional de ridicate asupra finanțelor publice, în special având în vedere mecanismele de indexare automată și măsuri menite să îmbunătățească sustenabilitatea sistemului de pensii și să reformeze sistemul de impozitare.

⁴¹ Clasificarea Funcțiunilor Guvernamentale (COFOG) clasifică datele privind cheltuielile publice din ESA în funcție de scopul în care sunt utilizate fondurile.

SPANIA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. PIB-ul real a scăzut cu 11,2 % în 2020. După o creștere de 6,4 % în 2021, PIB-ul real a crescut cu 5,8 % în 2022 și cu 2,5 % în 2023. Se preconizează că acesta va crește cu 2,1 % în 2024 și cu 1,9 % în 2025. În 2024, creșterea economică este determinată, în principal, de consumul privat și, într-o măsură mai mică, de investiții.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a depășit 3 % din PIB începând din 2020; acesta a scăzut de la 6,7 % în 2021 la 4,7 % din PIB în 2022 și la 3,6 % în 2023. Se preconizează că acesta se va reduce în continuare la 3,0 % din PIB în 2024 și, respectiv, la 2,8 % din PIB în 2025. Investițiile publice au crescut ușor de la 2,7 % din PIB în 2021 la 2,8 % în 2022 și, respectiv, la 3,0 % în 2023. Se preconizează că acestea se vor situa la 3,1 % atât în 2024, cât și în 2025, fiind mai mari decât deficitul public din aceiași ani.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost, în linii mari, neutră, situându-se la -0,2 % din PIB. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 a avut o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 0,3 % din PIB și a fost în concordanță cu recomandarea Consiliului. Contribuția contracționistă a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național s-a datorat costurilor reduse ale măsurilor de sprijin de urgență (specifice și nespecifice) pentru gospodării și întreprinderi adoptate ca reacție la creșterile prețurilor la energie (cu 0,6 puncte procentuale din PIB). Principalii factori de creștere a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile privind veniturile) au fost prestațiile sociale, altele decât cele în natură, determinate de reevaluarea pensiilor, și consumul intermediar, determinat de cheltuielile în domeniul apărării. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 1,3 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 2,3 % din PIB în 2023, cu o creștere anuală de 0,1 puncte procentuale. Spania a finanțat investiții suplimentare prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, inclusiv investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi setul de instrumente digitale, PERTE pentru vehiculele electrice și conectate, noi locuri pentru educație și formare profesională și investiții în domeniul hidrogenului verde, care sunt finanțate din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi neutră, situându-se la 0,0 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Spaniei vor crește cu 3,8 % în 2024, situându-se peste rata maximă de creștere recomandată. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 0,9 % din PIB în 2023 și previzionat la 0,2 % în 2024 și la -0,1 % în 2025. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste proiecții ar implica o ajustare bugetară de 0,7 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național oferă o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 0,3 % din PIB în anul respectiv. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei vor fi eliminate treptat, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. Cu toate acestea, se preconizează că economiile aferente nu vor fi utilizate pe deplin pentru a reduce deficitul public. Acest lucru riscă să nu fie în conformitate cu recomandarea Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor crește la 2,4 % din PIB în 2024, de la 2,3 % din PIB în 2023. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. În schimb, conform proiecțiilor, cheltuielile publice finanțate din venituri obținute din fonduri ale UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor crește la 1,6 % din PIB în 2024 (de la 1,3 % din PIB în 2023).

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. Datoria publică a scăzut de la 120,3 % din PIB la sfârșitul anului 2020 la 116,8 % la sfârșitul anului 2021 și la 111,6 % în 2022. Aceasta a scăzut și mai mult la sfârșitul anului 2023 la 107,7 % și se preconizează că va scădea și mai mult la sfârșitul anului 2024 și 2025 (reprezentând 105,5 % și, respectiv, 104,8 % din PIB).

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri ridicate pe termen mediu. Conform proiecției de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice va scădea ușor, urmând să crească din nou la 113 % din PIB în 2034. Traectoria datoriei este sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există o probabilitate ridicată ca ponderea datoriei în 2028 să fie mai mare decât în 2023.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor se referă la contextul ratelor mai ridicate ale dobânzii, având în vedere nivelul ridicat al datoriei publice. Pe de altă parte, printre factorii de atenuare a riscurilor se numără prelungirea scadenței datoriei în ultimii ani, sursele de finanțare relativ stabile (cu o bază bine diversificată și amplă a investitorilor) și ponderea foarte mare a datoriei denominate în euro. În plus, dacă ar fi pusă în aplicare pe deplin, „clauza de închidere” introdusă prin reforma pensiilor din 2023 ar contribui la abordarea lacunelor emergente în materie de sustenabilitate fiscală legate de cheltuielile publice cu pensiile.

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Spaniei este în curs, însă finalizarea la timp necesită eforturi sporite.

Evaluarea în cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice. Spania nu se mai confruntă cu dezechilibre macroeconomice.

Cadrul bugetar național. Consiliul bugetar spaniol (AIReF) are un mandat amplu și s-a impus rapid ca instituție independentă de încredere. Normele fiscale naționale din Spania includ regula echilibrului bugetar, regula privind datoria și regula privind cheltuielile naționale. Odată cu dezactivarea clauzei derogatorii generale la sfârșitul anului 2023 și cu adoptarea recentă a unor noi norme la nivelul UE, Spania se află în prezent într-o fază de tranziție, normele sale bugetare naționale fiind din nou aplicate. În planul său național de redresare și reziliență, Spania s-a angajat să efectueze analize ale cheltuielilor elaborate de AIReF și să le integreze în procesul bugetar anual.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 1,1 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,4 % din PIB în 2022, cu 0,2 puncte procentuale mai mult decât în 2019.

Alți factori invocați de statul membru. Analiza prezentată în secțiunile anterioare cuprinde deja factorii relevanți menționați de Spania la 20 mai 2024.

FRANȚA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. PIB-ul real a scăzut cu 7,5 % în 2020. După o creștere de 6,4 % în 2021, PIB-ul real a crescut cu 2,5 % în 2022 și cu 0,7 % în 2023. Se preconizează că acesta va crește cu 0,7 % în 2024 și cu 1,3 % în 2025. Se estimează că în 2024 creșterea va fi determinată în principal atât de consumul privat, cât și de consumul public.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a depășit 3 % din PIB începând din 2020; acesta a scăzut de la 6,6 % din PIB în 2021 la 4,8 % din PIB în 2022, înainte de a crește la 5,5 % în 2023. Se preconizează că aceasta va scădea la 5,3 % în 2024 și la 5,0 % din PIB în 2025. Investițiile publice au rămas relativ stabile (puțin peste 4 % din PIB) între 2020 și 2023. Se preconizează că acestea se vor ridica la 4,3 % din PIB în 2024 și vor scădea la 4,2 % în 2025.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost contracționistă, cu 0,5 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 a avut o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 0,3 % din PIB și a fost în concordanță cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi ale Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,4 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 4,1 % din PIB în 2023, ceea ce reprezintă o creștere de 0,1 puncte procentuale în comparație cu 2022. Franța a finanțat investiții suplimentare prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, inclusiv investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi pentru dezvoltarea și implementarea industrială a soluțiilor pe bază de hidrogen din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, proiecte de inovare în sisteme agricole durabile, materiale reciclate, clădiri inovatoare, digitalizarea și decarbonizarea mobilității, precum și investiții pentru renovarea termică a clădirilor, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi contracționistă cu 1,1 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Franței vor crește cu 1,8 % în 2024, situându-se sub rata maximă de creștere recomandată. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 0,9 % din PIB în 2023 și

previzionat la 0,2 % în 2024 și la 0,0 % în 2025. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste proiecții ar implica o ajustare bugetară de 0,6 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național oferă o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 1,0 % din PIB în anul respectiv. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei vor fi eliminate treptat, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. Mai mult, se preconizează că economiile aferente vor fi utilizate pe deplin pentru a reduce deficitul public. Acest lucru este, de asemenea, în conformitate cu recomandarea Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor rămâne stabile, la 4,1 % din PIB în 2024. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. În schimb, conform proiecțiilor, cheltuielile publice finanțate din venituri obținute din fonduri ale UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor rămâne stabile la 0,4 % din PIB în 2024.

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. Datoria publică a scăzut de la 113,0 % din PIB la sfârșitul anului 2021 la 111,9 % la sfârșitul anului 2022 și la 110,6 % la sfârșitul anului 2023. Se preconizează că aceasta va crește la 112,4 % la sfârșitul anului 2024 și, respectiv, la 113,8 % la sfârșitul anului 2025.

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri ridicate pe termen mediu. Conform proiecției de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice va continua să crească până la aproximativ 139 % din PIB în 2034. Traectoria datoriei este sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există o probabilitate ridicată ca ponderea datoriei în 2028 să fie mai mare decât în 2023.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor se referă la majorarea recentă a ratelor dobânzii, la ponderea datoriei publice pe termen scurt, la creșterea preconizată a nevoilor de finanțare brute pe termen mediu și la riscurile legate de datoriile contingente generate de sectorul privat, inclusiv prin posibila materializare a garanțiilor de stat acordate întreprinderilor și lucrătorilor independenți pe parcursul crizei provocate de pandemia de COVID-19. Pe de altă parte, printre factorii de atenuare a riscurilor se numără prelungirea în ultimii ani a scadenței datoriei și sursele de finanțare relativ stabile (cu o bază diversificată și amplă a investitorilor).

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Franței este în curs.

Evaluarea în cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice. Franța nu se mai confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, măsurile de politică au contribuit la reducerea vulnerabilităților, care au o relevanță transfrontalieră, legate de competitivitate în contextul unei creșteri reduse a productivității, dar eforturile trebuie să continue, în timp ce persistă vulnerabilitățile legate de nivelul ridicat al datoriei publice.

Cadrul bugetar național. Consiliul Superior al Finanțelor Publice (HCPF) are un mandat relativ restrâns, limitat la emiterea de avize cu privire la plauzibilitatea previziunilor macroeconomice și bugetare care stau la baza documentelor bugetare anuale și multianuale și la coerența acestora cu obiectivele soldului structural. Constituția franceză și legile însoțitoare au introdus o regulă a echilibrului bugetar în termeni structurali, care vizează administrația publică și o regulă a echilibrului bugetar pentru administrațiile locale. Este, de asemenea, în

vigoare o strategie bugetară pe termen mediu care prezintă obiectivele bugetare și prioritățile pe termen mediu ale guvernului pe o perioadă de trei până la cinci ani. În trecut, obiectivele bugetare naționale stabilite pe termen mediu au fost revizuite sau nu au fost îndeplinite, iar ajustarea bugetară a fost concentrată la sfârșitul perioadei, slăbind legătura cu bugetele anuale. În același timp, în planul său de redresare și reziliență, Franța s-a angajat să efectueze analize ale cheltuielilor în legătură cu bugetul anual.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 1,8 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,3 % din PIB în 2022, rămânând neschimbate în comparație cu 2019.

Alți factori invocați de statul membru. La 22 mai 2024, Franța a furnizat factori relevanți suplimentari care nu au fost deja menționați mai sus, și anume elasticitatea scăzută a veniturilor fiscale în PIB și, într-o mai mică măsură, impactul revizuirii bazei statistice efectuate de institutul de statistică francez.

ITALIA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. După o contracție de 9,0 % în 2020, PIB-ul real a crescut cu 8,3 % în 2021, cu 4,0 % în 2022 și cu 0,9 % în 2023. Conform previziunilor, creșterea se va situa la 0,9 % și în 2024 și va crește ușor la 1,1 % în 2025. Se estimează că în 2024 creșterea economică va fi determinată în principal de exporturile nete și de investiții.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a depășit 3 % din PIB începând din 2020; acesta a scăzut de la 8,7 % în 2021 la 8,6 % din PIB în 2022 și la 7,4 % în 2023. Cifrele privind deficitul pentru perioada 2020-2023 includ impactul de creștere a deficitului al creditelor fiscale pentru renovarea locuințelor⁴². Se preconizează că deficitul public va scădea la 4,4 % din PIB în 2024, urmând să crească ușor la 4,7 % din PIB în 2025. După ce au crescut la 2,9 % din PIB în 2021, investițiile publice au scăzut ușor la 2,7 % din PIB în 2022, înainte de a crește la 3,2 % în 2023, nivel la care se preconizează că vor rămâne și în 2024. În 2025, se preconizează că acestea se vor ridica la 3,5 % din PIB.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost ușor expansionistă, cu 0,3 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 a avut o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 1,0 % din PIB și a fost în concordanță cu recomandarea Consiliului. Contribuția contracționistă a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național s-a datorat costurilor reduse ale măsurilor de sprijin de urgență (specifice și nespecifice) pentru gospodării și întreprinderi adoptate ca reacție la creșterile prețurilor la energie (cu 1,4 puncte procentuale din PIB). Pensiile și reducerile sarcinii fiscale asupra costului forței de muncă au fost principalii factori de creștere a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile). Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,8 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 2,9 % din PIB în 2023, ceea ce reprezintă o creștere de 0,3 puncte procentuale în comparație cu 2022. Italia a finanțat investiții suplimentare prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, inclusiv investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru

⁴²

A se vedea Eurostat (2023), *Advice on recording of 2023 Superbonus* [IT+Advice+on+recording+of+2023+Superbonus.pdf](https://www.eurostat.eu/IT+Advice+on+recording+of+2023+Superbonus.pdf) (europa.eu).

securitatea energetică, cum ar fi consolidarea rețelelor inteligente, construirea „legăturii tireniene”, dezvoltarea unor sisteme rapide de transport în masă, producția de hidrogen în siturile dezafectate, conexiunile rapide la internet și digitalizarea administrației publice, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi contracționistă, la 3,1 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Italiei vor scădea cu 2,8 % în 2024, situându-se sub rata maximă de creștere recomandată. Cu toate acestea, în 2023, cheltuielile nete au fost mai mari decât se preconizase la momentul recomandării (cu 2,9 % din PIB). Prin urmare, întrucât recomandarea pentru 2024 a fost formulată ca rată de creștere, evaluarea conformității trebuie să ia în considerare și efectul de bază din 2023. În cazul în care cheltuielile nete din 2023 ar fi fost aceleași cu cele preconizate la momentul recomandării, rata de creștere rezultată a cheltuielilor nete în 2024 ar fi depășit rata de creștere recomandată, cu 0,9 % din PIB. Prin urmare, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național sunt evaluate ca afectate de riscul de a nu fi pe deplin în concordanță cu recomandarea. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net al măsurilor de sprijin în domeniul energiei este estimat la 1,0 % din PIB în 2023 și previzionat la 0,0 % în 2024. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste proiecții ar implica o ajustare bugetară de 1,0 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național oferă o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 2,7 % din PIB în anul respectiv. Cu toate acestea, aceasta din urmă este determinată de contribuția contracționistă a altor cheltuieli de capital de 3,2 % din PIB, care este legată în principal de reducerea bruscă menționată mai sus a subvențiilor legate de creditele fiscale pentru renovarea locuințelor în 2024. În același timp, conform previziunilor, contribuția cheltuielilor primare curente nete finanțate la nivel național la orientarea bugetară, care este afectată de eliminarea treptată a măsurilor actuale de sprijin în domeniul energiei, va fi expansionistă cu 0,4 % din PIB, ceea ce indică utilizarea deplină a economiilor de 0,8 % din PIB rezultate din respectivele măsuri actuale de sprijin în domeniul energiei pentru politicile expansioniste de creștere a cheltuielilor curente nete în 2024, inclusiv pentru reducerea sarcinii fiscale asupra costului forței de muncă. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei vor fi eliminate treptat, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru este în concordanță cu recomandările Consiliului. Cu toate acestea, se preconizează că economiile aferente nu vor fi utilizate pe deplin pentru a reduce deficitul public. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național se vor situa la 2,8 % din PIB în 2024, de la 2,9 % din PIB în 2023⁴³. Acest lucru este în conformitate cu recomandarea Consiliului. În schimb, conform proiecțiilor, cheltuielile publice finanțate din venituri obținute din fonduri UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor scădea la 0,8 % din PIB în 2024 (de la 1,2 % din PIB în 2023), în principal în legătură cu ReactEU.

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. Datoria publică a scăzut de la 155,0 % din PIB la sfârșitul anului 2020 la 147,1 % la sfârșitul anului 2021, 140,5 % în 2022 și 137,3 % în 2023. Se preconizează apoi că aceasta va crește la 138,6 % din PIB la sfârșitul anului 2024 și, respectiv, la 141,7 % la sfârșitul anului 2025.

⁴³ La rotunjirea la prima zecimală, diferența dintre investițiile publice finanțate la nivel național între 2024 și 2023 este de 0,0.

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri ridicate pe termen mediu. Conform proiecțiilor de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice crește în continuare până la aproximativ 168 % din PIB în 2034. Traectoria datoriei este sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există o probabilitate ridicată ca ponderea datoriei să fie mai mare în 2028 decât în 2023.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor sunt legați de ponderea datoriei publice pe termen scurt. Pe de altă parte, printre factorii de atenuare a riscurilor se numără structura datoriei. În special, cea mai mare parte a datoriei publice este încă deținută de creditorii interni. În plus, faptul că datoria publică este denominată în întregime în euro exclude riscurile valutare. Poziția investițională internațională netă pozitivă a Italiei atenuază și mai mult riscurile bugetare.

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Italiei este în curs, însă finalizarea la timp necesită eforturi sporite.

Evaluarea în cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice. Italia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice, după ce s-au identificat dezechilibre macroeconomice excesive în 2023. În special, Italia se confruntă cu vulnerabilități legate de nivelul ridicat al datoriei publice și de creșterea slabă a productivității în contextul fragilității pieței forței de muncă și al unor deficiențe reziduale în sectorul financiar, care au relevanță transfrontalieră.

Cadrul bugetar național. Biroul pentru buget al Parlamentului italian (PBO) are un mandat amplu și reprezintă un exemplu de bună practică în rândul instituțiilor fiscal-bugetare independente europene. PBO se află într-un dialog continuu cu guvernul. Constituția italiană și legile însoțitoare au introdus regula echilibrului bugetar în termeni structurali și o regulă privind datoria pentru administrația publică, o regulă de cheltuieli care se aplică administrației publice și o regulă a echilibrului bugetar la nivel regional. Este, de asemenea, în vigoare o strategie bugetară pe termen mediu care prezintă obiectivele bugetare și prioritățile pe termen mediu ale guvernului pe o perioadă de trei ani. În același timp, bugetul anual este slab ancorat în planul pe termen mediu. În planul său național de redresare și reziliență, Italia s-a angajat să efectueze analize anuale ale cheltuielilor în perioada 2023-2025.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 1,3 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,3 % din PIB în 2022, rămânând neschimbate în comparație cu 2019.

Alți factori invocați de statul membru. Analiza prezentată în secțiunile anterioare cuprinde deja factorii relevanți menționați de Italia la 17 mai 2024.

UNGARIA

Poziția macroeconomică pe termen mediu. PIB-ul real a scăzut cu 4,5 % în 2020. După o creștere de 7,1 % în 2021, PIB-ul real a crescut cu 4,6 % în 2022 și apoi a scăzut cu 0,9 % în 2023. Se preconizează că acesta va crește cu 2,4 % în 2024 și cu 3,5 % în 2025. Se estimează că în 2024 creșterea economică va fi determinată, în principal, de consumul privat și de investiții.

Poziția bugetară pe termen mediu, inclusiv investițiile. Deficitul public a depășit 3 % din PIB începând din 2020; acesta a scăzut de la 7,2 % în 2021 la 6,2 % din PIB în 2022, înainte de a crește din nou la 6,7 % din PIB în 2023. Se preconizează că el se va ridica la 5,4 % din PIB în 2024 și, respectiv, la 4,5 % din PIB în 2025. După ce au crescut la 6,3 % din PIB în 2021, investițiile publice au scăzut la 5,4 % din PIB în 2022 și la 5,1 % în 2023. Conform proiecțiilor, acestea se vor situa la 4,6 % din PIB în 2024 și la 4,7 % în 2025, fiind astfel mai mari decât deficitul public în ultimul an.

În 2023, potrivit estimărilor Comisiei, orientarea bugetară a fost contracționistă, de 4,7 % din PIB, în contextul unei inflații ridicate. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 a avut o contribuție contracționistă, de 1,7 % din PIB, la orientarea bugetară. Creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în 2023 a fost în concordanță cu recomandarea Consiliului. Cu toate acestea, este important de remarcat faptul că acest lucru a fost determinat în mare parte de nivelul foarte ridicat al cheltuielilor nete din 2022 comparativ cu 2023, inclusiv de cheltuielile nespecifice din mai multe domenii, care au contribuit la dezechilibrele macroeconomice, finanțate din profiturile excepționale și din impozitele sectoriale percepute de la întreprinderi, în principal în sectorul energiei, în sectorul financiar și în cel al comerțului cu amănuntul. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 4,6 % din PIB în 2023, ceea ce reprezintă o creștere de 0,2 puncte procentuale în comparație cu 2022. Ungaria a finanțat investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi îmbunătățirea eficienței energetice și digitalizarea în domeniul asistenței medicale și al educației. Ungaria nu a depus încă o cerere de plată în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.

Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea bugetară va fi contracționistă cu 1,0 % din PIB în 2024. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Ungariei vor crește cu 3,6 % în 2024, situându-se sub rata maximă de creștere recomandată. Cu toate acestea, în 2023, cheltuielile nete au fost mai mari decât se preconizase la momentul recomandării (cu 1,8 % din PIB). Prin urmare, întrucât recomandarea pentru 2024 a fost formulată ca rată de creștere, evaluarea conformității trebuie să ia în considerare și efectul de bază din 2023. În cazul în care cheltuielile nete din 2023 ar fi fost aceleași cu cele preconizate la momentul recomandării, rata de creștere rezultată a cheltuielilor nete în 2024 ar fi depășit rata de creștere recomandată, cu 1,5 % din PIB. Prin urmare, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național sunt evaluate ca afectate de riscul de a nu fi pe deplin în concordanță cu recomandarea. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net al măsurilor de sprijin în domeniul energiei este estimat la 1,6 % din PIB în 2023 și previzionat la 0,9 % în 2024 și la 0,4 % în 2025. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste proiecții ar implica o ajustare bugetară de 0,6 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național oferă o contribuție contracționistă la orientarea bugetară de 1,9 % din PIB în anul respectiv. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei nu vor fi eliminate cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului. Cu toate acestea, se

preconizează că economiile aferente vor fi utilizate pe deplin pentru a reduce deficitul public. Acest lucru este în conformitate cu recomandarea Consiliului. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că investițiile publice finanțate la nivel național vor scădea la 4,0 % din PIB în 2024 (de la 4,6 % din PIB în 2023). Acest lucru se datorează în mare parte reducerilor și amânărilor proiectelor de investiții finanțate la nivel național anunțate de autorități, având în vedere deficitele ridicate preconizate. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului. În schimb, conform proiecțiilor, cheltuielile publice finanțate din venituri obținute din fonduri ale UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor crește la 1,7 % din PIB în 2024, de la 0,8 % din PIB în 2023. Această creștere se datorează unei creșteri preconizate a absorbției fondurilor politicii de coeziune a UE din perioada de programare 2020-2027 și cheltuielilor mai mari cu investițiile sprijinite de Mecanismul de redresare și reziliență.

Provocările în materie de datorie și poziția datoriei pe termen mediu. Datoria publică a scăzut de la 79,3 % din PIB la sfârșitul anului 2020 la 76,7 % la sfârșitul anului 2021 și la 74,1 % la sfârșitul anului 2022, reducându-se și mai mult la 73,5 % în 2023. Se preconizează apoi că aceasta va crește la 74,3 % în 2024, urmând să scadă la 73,8 % la sfârșitul anului 2025.

În general, analiza sustenabilității datoriei indică riscuri medii pe termen mediu. Conform proiecțiilor de referință pe 10 ani, ponderea datoriei publice va crește până la aproximativ 78 % din PIB în 2034. Traectoria datoriei este relativ sensibilă la șocurile macroeconomice. Conform proiecțiilor stocastice, care simulează o gamă largă de șocuri temporare posibile asupra variabilelor macroeconomice, există o probabilitate moderată ca ponderea datoriei să fie mai mare în 2028 decât în 2023.

Pentru o evaluare globală a sustenabilității datoriei trebuie luați în considerare și alți factori. Pe de o parte, factorii de creștere a riscurilor sunt legați de structura datoriei publice, în special de ponderea majoră atât a datoriei publice pe termen scurt, cât și a datoriei publice deținute în valută. Riscurile legate de datoriile contingente care apar din sectorul bancar, precum și poziția investițională internațională netă negativă a Ungariei prezintă riscuri bugetare suplimentare. Pe de altă parte, printre factorii de atenuare a riscurilor se numără ponderea ridicată a datoriei publice deținute la nivel național.

În plus, dacă sunt puse în aplicare integral, reformele și investițiile structurale din cadrul NextGenerationEU (NGEU)/Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ar putea avea un impact pozitiv asupra creșterii PIB-ului în următorii ani. Punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor incluse în planul de redresare și reziliență al Ungariei este întârziată semnificativ, din cauza unor provocări substanțiale.

Evaluarea în cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice. Ungaria se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, Ungaria se confruntă cu vulnerabilități legate de presiunile asupra prețurilor și de nevoile de finanțare externă și guvernamentală, deși îmbunătățirea mediului extern a atenuat unele riscuri pe termen scurt.

Cadrul bugetar național. Instituția fiscal-bugetară independentă din Ungaria (Consiliul Bugetar) este o organizație relativ mică, cu un mandat destul de restrâns. În prezent, aceasta nu este implicată în elaborarea de previziuni bugetare, în costurile măsurilor de politică planificate sau în evaluările *ex post* ale previziunilor macroeconomice. Ungaria are mai multe reguli bugetare naționale, o regulă care limitează datoria publică și două reguli ale echilibrului bugetar. Regula privind reducerea datoriei impune o constrângere efectivă asupra bugetelor anuale, dar are anumite caracteristici prociclice, deoarece limitează cheltuielile și permite creșteri fiscale atunci când creșterea și inflația sunt mai scăzute și viceversa. Regula echilibrului bugetar multianual restricționează într-o măsură mai mică bugetele naționale

anuale, deoarece țintele pentru planurile pe termen mediu pot fi modificate de două ori pe an pentru toți anii vizați de planuri. În planul său național de redresare și reziliență, Ungaria s-a angajat să efectueze analize ale cheltuielilor ca modalitate de a spori eficiența cheltuielilor publice și de a găsi o marjă de manevră bugetară suplimentară pentru a face față noilor presiuni asupra cheltuielilor.

Creșterea investițiilor publice în domeniul apărării. Pe baza datelor COFOG publicate de Eurostat, cheltuielile publice totale în domeniul apărării s-au ridicat la 1,4 % din PIB în 2022. Dintre acestea, investițiile publice în domeniul apărării au reprezentat 0,3 % din PIB în 2022, cu 0,1 puncte procentuale mai mult decât în 2019. Potrivit estimărilor preliminare furnizate de Ungaria, cheltuielile pentru apărare s-au apropiat de 2 % din PIB în 2023.

Alți factori invocați de statul membru. La 17 mai 2024, Ungaria a furnizat un factor relevant suplimentar care nu a fost deja menționat mai sus, și anume că soldul primar s-a îmbunătățit semnificativ în 2023, inclusiv în termeni structurali.

5. CONCLUZII

Deficitul public a depășit valoarea de referință de 3 % din PIB în 2023 în zece state membre ale UE: **Belgia, Cehia, Estonia, Spania, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia și Slovacia.** În toate aceste state membre, cu excepția Estoniei, deficitele publice au depășit valoarea de referință în 2023 și nu s-au apropiat de aceasta.

În cazul **Estoniei**, deficitul a depășit, dar s-a apropiat de valoarea de referință în 2023.

Finlanda a înregistrat un deficit public care nu a depășit valoarea de referință în 2023, dar a raportat un deficit planificat de peste 3 % din PIB, dar apropiat de această valoare în 2024; previziunile Comisiei estimează, de asemenea, un deficit de peste 3 % din PIB, dar apropiat de această valoare pentru 2024.

Slovenia a înregistrat un deficit public care nu a depășit valoarea de referință prevăzută în Tratat în 2023, dar a raportat un deficit planificat de peste 3 % din PIB, dar care nu este apropiat de această valoare în 2024; întrucât previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 estimează un deficit sub 3 % din PIB în 2024, încălcarea planificată a valorii de referință în 2024 în sensul articolului 126 alineatul (3) din TFUE nu este confirmată pentru Slovenia.

Conform previziunilor Comisiei, se preconizează că deficitele publice din Belgia, Estonia, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia și Slovacia vor depăși 3 % din PIB în 2025. Prin urmare, deficitele care depășesc valoarea de referință sunt evaluate ca nefiind temporare pentru **Belgia, Estonia, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia și Slovacia.** Din contră, se estimează în prezent că deficitele publice din **Cehia, Spania, Slovenia și Finlanda** nu vor depăși valoarea de referință în 2025 și, prin urmare, se estimează că deficitele excesive vor fi temporare.

Depășirea valorii de referință este evaluată ca fiind exceptională pentru **Estonia** și neexceptională pentru **Cehia, Malta, Polonia, Slovacia, Belgia, Franța, Italia, Ungaria, Spania, Slovenia și Finlanda.**

În concluzie, această analiză sugerează că douăsprezece state membre nu îndeplinesc criteriul deficitului înainte de a lua în considerare factorii relevanți: **Belgia, Cehia, Estonia, Spania, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia, Slovenia, Slovacia și Finlanda.**

Factorii relevanți pot fi luați în considerare în etapele care conduc la decizia privind existența unui deficit excesiv pentru statele membre cu o datorie publică sub 60 % din PIB (**Cehia, Estonia, Malta, Polonia și Slovacia**) și pentru statele membre cu o datorie publică de peste 60 % din PIB, în cazul în care deficitul rămâne apropiat de valoarea de referință, iar depășirea

valorii de referință este temporară (**Slovenia** și **Finlanda**). Aceștia pot afecta evaluarea respectării criteriului deficitului ca fiind factori agravanți sau atenuanți, prin care provocările substanțiale legate de datorie sunt considerate un factor agravant esențial.

În ansamblu, factorii relevanți examinați în prezentul raport sunt evaluați ca prezentând o imagine mixtă pentru Malta, Polonia și Finlanda. Aceștia sunt evaluați ca fiind, în ansamblu, factori atenuanți pentru Cehia, Estonia și Slovenia și agravanți pentru Slovacia.

Pentru **Slovenia** și **Finlanda**, având în vedere incertitudinea legată de datele planificate, precum și faptul că, în conformitate cu previziunile Comisiei din primăvara anului 2024, încălcarea planificată a valorii de referință în 2024 nu este confirmată pentru Slovenia și se preconizează că deficitul va rămâne aproape de valoarea de referință în 2024 și va scădea sub aceasta în 2025 pentru Finlanda, Comisia va monitoriza cu atenție evoluțiile bugetare și va reevalua situația în toamnă.

Pentru **Cehia** și **Estonia**, ținând seama de factorii relevanți prezentați de statul membru, criteriul deficitului este evaluat ca fiind îndeplinit.

Pentru **Spania**, deficitul bugetar care depășește valoarea de referință este temporar. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că deficitul va fi sub valoarea de referință în 2024 și 2025, fără măsuri suplimentare. Întrucât nu va fi necesară nicio ajustare bugetară suplimentară pentru ca Spania să își reducă deficitul sub valoarea de referință, în acest stadiu, inițierea unei proceduri de deficit excesiv nu ar servi unui scop util. În orice caz, Comisia va monitoriza în continuare evoluțiile bugetare din Spania și va reevalua situația în toamnă.

În lumina acestei evaluări și după luarea în considerare a avizului Comitetului economic și financiar instituit în temeiul articolului 126 alineatul (4) din TFUE, Comisia intenționează să propună, în luna iulie, deschiderea procedurilor aplicabile deficitelor excesive, propunând Consiliului să adopte, în temeiul articolului 126 alineatul (6), o decizie **de constatare a existenței unui deficit excesiv pentru Belgia, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia și Slovacia**.
